

EF 1010, 2570. SCHNEIDER'S YEKA stuvams ilomsa I E K A apidomi atydini ly apliekoru. PATARNAVIMAS 20, STREET, LYN, N. Y.

3980, 1

AS KIBURIS Paikinsiu KA VIEŠBUTI namis ufkandius, am lietuvai yra pajimui. Atvaziav New York, nieku kite atsilankyti pa AS KIBURIS more Avenue, dlyn, N. Y. New York

PAS KIEVIENA USIMAS, KURIS KYLA: "Kur as galitias surasti Dentist, kuris buty teisingas, sakinimas ir nebrangus?" na atsako daktari RUPPERT ir FIRESTONE dentistai ROADWAY Roehling St. KLYN, N. Y. Istrankiamu abai lengvu ilygu primama dalinis

se Nera

AN AVE. lay St. oint 3415

OS ROLES VO NUI

esčiu

esčiu i savaitę

Pirmutinis Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išėina kasdien apat nedėdienių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, vienykitės! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retėžius, o išlaimėsite pasaulį!

No. 200. Telephone Stagg 3878. Brooklyn, N. Y., Subata, 26 d. Rugpjūčio (Aug.), 1922. Pavienio numerio kaina 4c. Metai XII. Dienr. IV.

KOMUNISTŲ ABLAVOS NESILIAUJA

ARĖSTAVO DAR KETURIS VEIKĖJUS

ARĖSTUOTI LAIKOMI PO \$10,000 PARANKA.

Suėmė Daug Laiškų ir Rankraščių.

St. Joseph, Mich. — Valstijos ir šalies valdininkai džiaugiasi, kad kirtę smūgi "raudonesiems". "Komunistų" suvažiavimas išblaškytas; 21 "komunistų" vadas sumistas. Kitus suvažiavime dalyvavusius medžioja visoj Amerikoj valdžios agentai. Jungtinių Valstijų generalis prokuroras Palmeris dikčiai pakenkęs revoliuciniam judėjimui, kuomet surengė visuotiną ablavą komunistam ir "aidoblistam" (IWW). Bet dabartiniai areštai tai esą dar didesnis raudonesiems smūgis.

Areštuoti dar keturi žmonės, nužiūrimi, kaip "komunistų" suvažiavimo delegatai.

\$10,000 Paranka.

Areštuotų dauguma yra padėti po \$10,000 parankos kiekvienas. Jie būsią teisiamai pagal Michigano valstijos įstatymą prieš "kriminalinį sindikalizmą", prieš skelbimą, kad reikės kada su ginklų pagalba nuversti kapitalistinės valstybės valdžią. Sulyg to įstatymo, gali bausti penkeriais metais kalėjimo ir \$5,000.

Šnipai visus šniukštinėja, ieškodami Rožės Pastor Stokes ir kitos darbininkų veikėjos — Ellos Reeves Bloor, organizatorės Amerikos Darbininkų Partijos.

Kurie tik bus areštuoti iš delegatų tariamo komunistų suvažiavimo, tuos visus bausią sulyg Michigano valstijos įstatymų. O paskui dar galėsia bausti ir sulyg Jungtinių Valstijų įstatymų.

Suėmę Daug Rankraščių.

"Komunistų" suvažiavimą, ties Bridgeman, Mich., girdi, buvo atvykę 73 delegatai. Valdžia turinti savo rankose įvairius krepšius su rašyta medžiaga, laiškus, užrašų knygetes 71 delegato. Kurie ir pabėgo, tai vis paliko tuos dokumentus, nespėdami jų pasiimti iš vietos, kur dokumentai buvo paslėpti. Suėmė Centro Komiteto protokolus, įvairius raportus ir net projektą naujos konstitucijos Amerikos Komunistų Partijos.

Paskutinėmis žiniomis, W. Z. Fotesris yra paleistas iš Chicagos kalėjimo, užsistačius \$5,000 parankos. Michigano valstijos vyriausybė nori pagabenti Fosterį į Michiganą ir nubausti sulyg jos įstatymu.

Kurie areštuoti ateiviai, tiem grumuoja deportavimas atgal į tas šalis, iš kurių jie yra atkeliavę į Ameriką.

GUATEMALOS REVOLIUCIJA.

Guatemalos prezidento Orellano valdžia nuversta. Toks pranešimas iš Meksikos. Prezidentas pabėgęs. Laikinoju prezidentu tapęs

KOMUNISTAI SUMUŠA SOCIALISTUS BERLYNE

Komunistų 20 Delegatų, o Socialistų Tik 5 į Suvažiavimą Valdžiškų Įstaigų Darbininkų.

Berlynas. — Artinasi suvažiavimas visos Vokietijos darbininkų, kurie dirba arba tarnauja įstaigose miestų ir valstybės.

Berlyne turėjo būti išrinkta į tą suvažiavimą 25 delegatai. Iš to skaičiaus tapo išrinkta 20 komunistų ir tik 5 socialdemokratai.

Berlyno darbininkai pasi-piktinę socialdemokratais: socialdemokratai nerėmė streiko elektros ir gazo darbininkų. Streikas buvo šių metų vasario mėnesi. Socialdemokratų Partija padėjo kapitalistam nuslopinti streiką.

BEDARBIŲ MAISTAS AUSTRIJOJ

Išbadėjusi Minia Užpuolė Parlamentą.

Vienna. — Keli tūkstančiai bedarbių susispietė apie parlamento rūmą, išlaužė jo duris ir sudaužė rakandus. Policija kardais išblaškė išbadėjusius darbininkus. 50 sužeistų darbininkų nugabenta į ligonines.

Riaušės kilo todėl, kad valdžia neduoda pašalpos bedarbiams, kaip buvo žadėjusi.

Austrija beviltingai kreipiasi į talkininkus ir Vokietijos, kad duotų kiek paskolos. Kitaip, girdi, Austrijo valstybė visai turėtų griūti.

TRAUKIA NEGRUS Į JUODAŠIMČIŲ LEGIONĄ.

Amerikos Legionas (juodašimčių patriotų) savo suvažiavime New Yorke priėmė rezoliuciją del priėmimo negrų į savo tarpą. Reikalauja, kad jiem būtų plačiai atdarytos durys į tą šaika. Šaika kovoja už kapitalo viešpatavimą ir prieš darbininkus.

52 GELŽKELIAI VĖL TARIASI SU STREIKININKAIS.

New Yorkas. — Viršininkai 52 gelžkelio linijų atnaujino derybas su gelžkelių dirbtuvių streikininkais. Gelžkelių Brolijos tebetarpininkauja tarp streikininkų ir darbdavių. Streikininkų, kaip darbininkų, užsitaravimo klausimas vis dar tebėra punktas, del kurio eina ginčai. Gelžkelių nenori tą pirmenybę streikininkam pripažinti, o streikininkai nieku būdu negali darbdaviams čia nusileisti.

NĖRA FEDERALIO ĮSTATYMO PRIEŠ SOVIETIZMĄ

Valdžios Agentai Patys Nepaiso Įstatymų.

Pilietinės Laisvės Sąjunga (New Yorke) parašė protesto laišką general-prokurorui Daugherty del užpuolimo ant tariamojo komunistų suvažiavimo ir del arešto W. Fosterio. Tame laiške sąjunga nurodo, kad nėra tokio federalio įstatymo, kuris draustų skelbti

Sovietų valdžios formą. Kuotat pasiremiant veikė federalės valdžios agentai? Kaslink Fosterio arešto, tai, sąjungos nuomone, yra aiškus parėmimas tų kapitalistų, kurie nori sutriuškinti judėjimą už industrialį uhi-jizmą. Legaliai padaryti jie to negali. Tat griebiama si teror ir provokacijų, norint pašalint negeistina žmogų.

ILLINOJAUS BIZNIERIAI SUDEJO \$25,000 NUBAUDIMUI HERRINO ANGLIAKASIŲ

Marion, Ill. — Illinois valstijos kapitalistai renka tarp savęs pinigų del nuteisimo ir nubaudio Herrino kasyklų, pradėjo šaudyti streikininkus ir begėdiškai iš jų tyčiotis. Nušovė vieną streikininką. Tuomet kiti streikininkai turėjo gintis, ir paguldė 19 streiklauzių. Kasyklų bernai taip nedorai elgėsi, kad vietinis teismas išteisino streikininkus.

O dabar Illinoisaus kapitalistai deda pinigus, kad pašūstų tuos streikininkus į elektros kėdę arba ant kar-tuvų.

PRANCUZŲ STREIKININKŲ RIAUSĖS

Havre Norima įvesti Karo Stovį.

Havre, Prancūzija. — Nuolat pasikartoja streikininkų susikirtimai su policija. Streikuoja 22,000 darbininkų: prieklaukinių (dokinų), gatvekarų darbininkų, mūrinių ir gazo darbininkų.

Miesto galva reikalauja, kad valdžia įvestų karo stovį mieste.

ŽINIŲ ŽINELĖS

Calgary, Alberta, Kanada. — Grįžo atgal į darbą 12,000 kalnakasių narių Jungtinės Kalnakasių Unijos.

Detroit, Mich. — Fordo traktorių fabrikai laikinai paleido 3,000 darbininkų. Trūksta anglies. — Traktoriai tai yra tokia lauko ūkio mašina. Ją kinko vietoj arklių į plūgus, kuliama mašinas, veža medžius ir tt.

New Yorkas. — Žinomam revoliucionieriui Džimui Larkinui suteikta viena savaitė laisvės. Jis jau būtų turėjęs sugrįžti į Sing Sing kalėjimą, ir toliau tęsti 10 metų bausmę. Į kalėjimą

buvo pasodintas už revoliucinį veikimą. — Dabar, gavęs savaitę laiko, Larkinas kreipiasi į apeliacijos augštesnį teismą.

Lawrence, Mass. — Iš Washingtono praneša, kad Lawrence'o Pacific Mills austuvės darbininkai sutiko grįžti į darbą. Jie, girdi, priėmė fabrikantų pasiūlymą — dirbti tokį pat laiką už tokį pat mokesnį, kokį gaudavo pirm streiko. Vadinasi, fabrikantai dabar jau atmetė savo užsispyrimą: jie buvo pasiryžę numušti darbininkam mokesnį visa 20 nuosimčių. Streikas tęsėsi kokius penkis mėnesius.

Chicago, Ill. — Šiandien turi čia prasidėti pirmasis suvažiavimas Profesinių Sąjungų Svetimo Lygos (Trade Union Educational League). Nors areštuotas W. Z. Fosteris ir buvo krakto raštineje tos organizacijos, suvažiavimas vis tiek įvyks savo laiku. Dalyvaus bent šimtas delegatų iš ne mažiau, kaip 52 stambesnių miestų.

Brusselis, Belgijoj. — Belgijos valdžia paskyrė į Tautų Lygą socialistų parlamento narį L. Brukerį. Jis bus vienas belgų delegatų toj Lygoj ir gins imperalistinius Belgijos reikalus.

ITALIJA KARU GRUMOJA

ITALAI GRIEZTAI PRIESINGI, KAD AUSTRIJA PRISIDETU PRIE MAZOSIOS SANTARVĖS

Vienna, Austrija. — Italijos valdžia pasiuntė oficialų pranešimą (notą) Austrijai, Čekoslovakijai, Vokietijai, Jugoslavijai ir Rumunijai; protestuoja prieš tuos, kurie nori įtraukti Austriją į Mažąją Santarvę. O kaip jau žinoma, Mažąją Santarvę sudarė Prancūzija iš Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Lenkijos ir Rumunijos.

Jeigu Austrija šioiu ar tokiu būdu taptų įtraukta į Mažąją Santarvę arba pati prie jos prisidėtų, tai galėtų del to kilti karas. Italai sako, kad tai būtų gana svarbi priežastis, kad paskelbtų karą. Kuriai šaliai jie skelbtų karą? To nepasako. Gal Mažąją Santarvę? Bet juk Mažoji Santarvė yra Prancūzijos padaras, Prancūzijos pastumdė-

lis ir Prancūzijos atrama Europoj. Kilus karui, būtų neišvengiamas Prancūzų įsikišimas prieš Italiją.

Anglija ir Vokietija tuomet veikiausia padarytų savo sąjungą ir stotų prieš Prancūzus. Prancūzai šiandien turi galingiausią armiją Europoj.

Italai patys nori prijungti Austriją prie Italijos.

IŠ VILNIAUS IR GARDINO KRAŠTŲ

Gardinas. — Šiaurinėj dalyj Gardino gubern. kaip kur įvyko valstiečių sukilimai prieš ponus. Gudų jaunimas atsisako stoti kariuomenėn. Lenkų kariuomenė gaudo dezertirus, bet nedaug jų tesugauna, nes vietos gyventojai pritaria dezertiram.

Jaunimas, atsisakas stoti lenkų kariuomenėn, turi bėgti iš savo namų. Miškuose, tuo būdu, susidaro partizanų būriai ir jie neduoda ramybės nei dvarininkams, nei valdžiai.

"Elta" praneša iš Naujgarduko: "Dvarininkai ir šlėktos, bijodami nesuvaldomų partizanų keršto, kraustosi gyventi į miestus".

4 d. liepos Nesviziuje sušaudyta keturi partizanai. Iš nekurių vietų pranešama, kad lenkų kareiviai labai nenoriai kariuoja su vietos gyventojais.

Rodunė, Lydos apskr. — Liepos 8 d. žandarai ir raitininkai darė kratas žydu butuose. Tai buvo žydu pogromėlis. Keli iš jų puseitaini sužeisti.

Iš Svenčionių pajėto. — Ceikinių parapijoj beveik neliko jaunimo. Jaunuoliai slapstosi miškuose ir šiaip jau užkampiuose, kad tik nepatekus lenkų kariuomenėn.

Išsprogdinta Tiltas. Liepos 11 d. išsprogdintas gelžkelio tiltas ant Kotros upės tarp Gardino ir Skėdelio. Nemuno ir Ščaros santakoje įvyko nūsis Bils'o, Volko-viško ir Slonimo partizanų su lenkais, kurių čia atsijęta buvo apie 200 pėstininkų ir 200 raitųjų. Pasišaudę partizanai pasitraukė krašto gilumon.

PRIEŠ VALSTIJOS KZOKUS.

Poughkeepsie, N. Užsidarė New Yorko valstijos Darbo Federacijos suvažiavimas. Baigiantis suvažiavimui, priimta rezoliucija, kuri reikalauja panaikinti valstijos policiją, taip vadinamus kazokus. Jie vartojami, kada reikia laukti streikus ir šiaip malinti darbininkus.

Marcinkonys. — Už poros kilometrų nuo Marcinkonų susidūrė partizanai su lenkų kavalerija. Susiramine sužeista trys lenkų kareiviai ir atimta vienas šautavas. Tą pat dieną neutralinėj juostoj Mergeževių kaimo partizanų paimtas nelaisvėn lenkų kareivis.

Liepos mėn. 15 d. Marcinkonys susimušė lenkų kareiviai su vietos gyventojais. Mat, tiems reikėjo pievas šienauti, o kareiviai ėmė jouse savo arklus ganyti.

JOFFE PATINKA ČINŲ STUDENTAMS

Pekinas, Činija. — Činijos studentai myli Sovietų Rusijos pasiuntinį Joffe. Sovietų valdžia jį čia atsuntė vesti derybas su Činiais del politinių ir prekybos klausimų.

Joffe sako prakalbas ir duoda paskaitas apie revoliucinį Rusijos darbą. Minios chinų studentų susirenka pasiklausyti Joffės.

Poughkeepsie, N. Užsidarė New Yorko valstijos Darbo Federacijos suvažiavimas. Baigiantis suvažiavimui, priimta rezoliucija, kuri reikalauja panaikinti valstijos policiją, taip vadinamus kazokus. Jie vartojami, kada reikia laukti streikus ir šiaip malinti darbininkus.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVE

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 1878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Šalis Suvienijose Valstijose ir Kanadoje — metams \$7.00; pusei — \$3.50; dvi mėnesiai — \$2.00. Kitose šalyse: metams \$9.00; pusei — \$4.50

NUSIMINIMAS

“Prezidento Hardingo spėkos, konstitucinės ir kitokios, jau visiškai išsėmė, besistengiant užbaigti angliakasių streiką”, sakė senatorius Cummins senate. Jis taipgi pridūrė, kad kietųjų angliakasių streiko užbaigos nesimato ir kad kongresas turi greit padaryti tuo klausiniu atatinamą nuosprendį.

Eina derybos tarpe unijos atstovų ir kietųjų kasyklų savininkų atstovų, bet kol kas prie susitaikymo neprieinama.

Sešių didesnių miestų majorai, kietųjų kasyklų apygardoj, deda pastangų “suderinti” streikierius su samdytojais, bet gerų pasekmių nesimato.

Valdžios ir vertelgų sferose matosi didelio nusiminimo delei streiko. Visi reiškia didžiausių norų užbaigti kuoldrečiausia streiką, bet apie vertimą samdytojų išpildyti darbininkų reikalavimus neužsimena. O tie reikalavimai jau nėra dideli. Jei Washingtonas ir streiko zonos valdininkai nori užbaigti streiką, tai tegul verčia manų baronus nusileisti streikierių reikalavimams ir streikas bus užbaigtas. Juk angliakasiai streikuoja ne dėl to, kad jiems patinka streikuoti, bet dėl to, kad priversti kompanijas išpildyti darbininkų reikalavimus. Kaip tik jų reikalavimai bus išpildyti, jie grįš į darbą.

Reikia pasakyti, kad pirmiau ir samdytojai ir valdžia mažai kreipė atydos į streikierių reikalavimus. Mes atsimename, kaip išdidžiai prezidentas užreikšė, kad malnos bus atidarytos po kariuomenės apsauga. Na, ir parūpinta ta “apsauga”. Nesiskaityta su streikieriais. Bet tai nieko gero nedavė nei samdytojams, nei valdžiai. Šiandien jau tai aiškiai matosi. Juk ne veltui veikiama, kad “prezidento spėkos, konstitucinės ir kitokios išsėmė”. Pasikėsiniams sulaužyti angliakasių streiką nuėjo niekais. Ir kol kas nesimato greitos streiko užbaigos, jei samdytojai nesutiks išpildyti darbininkų reikalavimus.

Darbininkų priešų eilėse nusiminimas delei streiko auga.

Beje, senatorius Walsh (Massachusetts) inėšė (senatan) rezoliucija delei davimo valdžiai autoritetą paimti ir operuoti kasyklas. Bet tai nepadarys ant streikierių jokios įtekms. Tuo klausimu jie visai nesidomi, nes patyrimas parodo, kad šioj šalyj toks žingsnis daromas tik patarnavimui savininkams.

V.

NE PRO DURIS, TAI PRO AUGŠTINI

Yra patarlė: “Išvyk velnią pro duris, tai jis kvorbsis pro augštinį”.

Panašiai daro rusai caristai, kurie trokšta grąžinti Rusijai carinę valdžią. Bet jiems baisiai nevyksta.

Sovietai su savo armija ištaškė gaujas Judenių, Kolčakų, Vrangelių; sutrėskė galvą ir naminiam kontr-revoliucijos žalciumi.

Patys caristai, pagaliau, mato, jog nėra vilties atvairge mūsų nugalėti Sovietus. Nepajėgė sulaužyti Sovietų galią, briaudamiesi pro duris; tai dabar briaunasi pro augštinį. Neįveikė ginklu, tai tikisi ją įveikti “dvasine” propaganda.

Buvusis didysis kunigaikštis, vėlkata Kirill Vladimirovič Romanov’as, Paryžiuj parašė manifestą, kurį cariniai briaunininkai, skrajodami, mėtysią po Rusijos miestus ir kaimus.

Kirill’as tame manifeste “paleidžia” visus politinius nusikaltėlius iš kalėjimų, reiškia, paskelbia amnistiją kontr-revoliucionieriam, kuriuos sučiupo Sovietų valdžia. Tai yra gražus pasityčiojimas iš tų pačių įkalintų kontr-revoliucionierių. Pats Kirill’as negali savo snarodyti Rusijoj ir gelbsti savo kailį, besibastydamas užsieny, — o jau “paleidžia” iš Sovietų kalėjimų savo bendrus. Pavadinti čia Kirill’ą Donkišotu, dar būtų pergeras vardas.

Nepamiršta jis nei Rusijos valstiečių. Zada lygiai padalinti Rusijos žemę visiem valstiečiam. Su tuo lygiu žemės padalinimu jis kreipiasi ir į Raudonąją Armiją, kurios dauguma — valstiečiai.

Papliauška Kirill’as pamiršta dalykus, kurių nepamiršta valstiečiai Sibiro, Pavolgio ir Ukrainos. Juk Kolčakas, Denikin’as, Vrangelis irgi leido valstiečiam manifesitą ir žadėjo “žemę ir laisvę”. O paskui gyvėn kailį korė, nagaikomis mesinėjo, jeigu tik valstiečiai palavo, kad įvykdytu savo žadėjimus. Valstiečiai ir

APŽVALGA

GYVENA SVAJONĖMIS.

Lietuvos atstovas Baltrušaitis, Maskvoj sakydams prakalbą, pareiškė, kad Lietuvos gyvenimas priklausė nuo Sovietų Rusijos. Lietuva gyvuos tol, kol Rusija turės kijo galią savo rankose, ir kad Sovietų Rusija yra vienatinis Lietuvos draugas.

Kad Lietuvos, kaip ir kitų mažų Rusijos kaimyninių tautelių laisvė ir gyvenimas priklauso nuo Sovietų Rusijos tvirtumo, apie tai, rpdos, gal abejoti tik tie, kurie visai nepažįsta dabartinės tarptautinės situacijos. Mažos tautelės pavergtos pasaulio imperialistų, kurie taipgi yra didžiausi priešai Sovietų Rusijos. Juo galingesnė Rusija, tuo didesnį smūgį ji gali duoti tiems imperialistams, geriau apginti savo ir mažų tautelių laisvę ir teises.

Vadinasi, Baltrušaitis nekaltbėjo tuščiai, vien pataikaudamas Rusijai. Jis pasakė negincijamą faktą. Bet “Vienybė” tai labai nepatiko. Ji peikia tokį Baltrušaičio pareiškimą. Tiesa, “Vienybė” nei nebando ginčyti teisingumą to pasakymo. Bet jai tas nepatinka, nes, girdi, lenkai dabar sako, jog Lietuva slapta su bolševikais susidėjo. Jei lenkai tikrai manytu, kad Lietuva slapta susidėjo su bolševikais, tai jie būtų Lietuvos, nes jie bijo Rusijos. Bet dabar pasirodo, kad jie Lietuvos visai nepaiso.

Tie mūsų tautininkai, tai tikri didikliai. Jie gyvena svajonėmis. Jei kas pasako apie Lietuvos padėtį nors ir gryniausią faktą, jie vis tiek rėkia prieš tai, jei tik jų nepatenkina. Jiems geriau sapnuoti apie “baisiai didelę Lietuvos galią”.

Beje, “Vienybė” dar gi primeta Baltrušaičiui nemokėjimą lietuvių kalbos. Na, o kiek valdininkų yra pačiame Kaune, mokačių lietuvių kalbą? Buvo gandy, kad net Kauno miesto valdybos protokolai rašomi rusų kalba. Advokatas Bračiulis, buvęs Lietuvos teisėjų, sugrįžęs sakė, jog nebūtų galėjęs užimti teisėjo vietos, jei būtų nemokėjęs rusų kalbos. Jei jau Kaune valdininkai gali atlikti savo pareigas nemokėdami lietuvių kalbos, tai tuo labiau tas

raudonarmiečiai pūkliai dar pamena, kaip Kolčakų ir Vrangelių gaujos gyvėn į žemę kasė ir prie medžių kalė valstiečius ir net savo karėvius, jeigu kuris drįso lūpas atverti prieš caristų gyvūliškumą ir žvėriškumą.

Rusų valstietis šiandien turi žemę. Jis juokiasi iš tokių Kirill’ų Romanovų, kurie žada valstiečiumi tų, ką jis jau turi be Romanovų malonės ir prieš Romanovų norą. Be to, valstietis žino, kad Romanovai ir kiti caristai stengėsi valstiečiam išplėsti buvusių dvarų žemę ir gražinti ją pirmiesiems savininkam.

Valstiečiai taip karštai kovojo prieš Kolčakus ir Vrangelius vyriausia todėl, kad gynė nuo caristų savo žemę; o Sovietus daugiausia gynė todėl, kad jie užtikrino valstiečiam žemę.

Visa tai atmenant, kokie kvaili atrodo Kirill’o manifestai ir valstiečių ir Raudonąją Armiją!

Kirillas Romanovas savo manifestais laimės dar mažiau, kaip “Zablackas ant mullo”.

V. Tauras.

galima (Lietuvos atstovai) Maskvoj, kur visi rusiskai kalba.

Veltui “Vienybė” rauda.

DAR VIENA REAKCIONIERIŲ ORGANIZACIJA.

Jungtinėse Valstijose jau yra kelios reakcionierių organizacijos, būtent: National Civic Federation, National Securities League, American Defense Society, Ku Klux Klan ir kelios mažesnės, kurios, po priedanga “tėvynės gynimo”, “konstitucinių teisių gynimo”, “respublikos saugojimo” ir tt., gina kapitalistų reikalus. Prie tų organizacijų priklauso didžiausi reakcionieriai.

Bet pasirodo, kad dar ne visos didžiosios korporacijos turi savo organizacijas gynimui savo reikalų. Štai United Shoe Machinery korporacijos kasininkas suorganizavo dar vieną tokią organizaciją. Vienas iš penkių tos organizacijos “principų” yra: “Sulaikyti socializmo augimą”.

Augimas šioj šalyj darbininkų judėjimo neduoda ramybės sugrobusiems šalies turtus darbininkų klasės vergėjams. Apart savo įrankio — valdžios, jie dar tveria įvairias reakcines organizacijas, kurių vienos viešai, kitos slapta veikia prieš darbininkų judėjimą.

TAUTININKAI IR “SOCIALISTAI”.

Kuomet 1916—17 metais “Naujienos” kaip-kada numykdavo apie “progresyvių spekų” vienybę, tai nekurię iš mūsų nesuprato, kad, tiesdamos progresyvių kelią, “N-nos” išanksto ruošė išsizadėti socialistinio kelio.

“T-nei” tuomet labai patiko tasai plonutis priminimas apie stambią ateities galimybę. Biskis po biskį, keliems meteliams pralinčius, ta stambioji galimybė virto tikrenybe. Jau įvyko blokas tarpe tautininkų ir “socialistų” ir jeigu ligi šiol dar neišrištas ginčas tarpe Bostono tautininkų ir socialistų del klausimo “ar dōras lietuvis privalo priimt ant burdo lenką” — tai šiaip jau visi debesy išsiblaškė. Susivienijimo Liet. Amerikose seime Detroite įvyko generalė repeticija susiziedotuvių, o Chicagoj, išreiškiant “our deepest grati-

tude” Hardingo valdžiai už Lietuvos pripažinimą, ant kelių suklaupė Drangells ir Naikelis, Grigaitis ir Montvidas ir visi kiti “kujolų” ir “bangolų” garbintojai. Progresyvės spēkos susivienijo vardan Lietuvos respublikos vardan bendro buržuazinio fronto. Žinoma tame ansambly ne visi muzikantai griež ant tų pačių instrumentų. Grigaitis su savo socialistine birbyne, kartais, gadins nervus tiem, kurie myli tautišką būną. Delei to, kartais, kilis šnarvimų. Bet tai — devintas vanduo nau kieseliaus. O šiaip jau, pamate, jokių skirtumų nėra.

Kas surišo “N-nų” šmokus su tautininkais? Jų bendra neapykanta prieš komunistus ir formalis nusistatymas prieš klerikalus. Pludime komunistų jie elgisis solidarlingai. Bet iš “progresyvio bloko” kovos prieš klerikalizmą nieko neišeis, kadangi dešinysis to bloko sparnas (tautininkai) susisiekią su klerikalais. Žinodami gerai, kad kiekvienoj opesnėj valandoj buržuazinei valstybei tautininkai eis su juodaisiais (Griunauš valdžia beveik du metu su jais sugyveno), klerikalai visai nesibijo to bloko.

Mums, žmonėms kairiojo nusistatymo, bus dabar sunkiau. Reikės kovoti prieš susivienijusius oponentus. Bet darbo žmonių užuojautos mes turėsim daugiau, nes “socialistų” grigo-michelino tipo nuėjimas pas tautininkus ir svyrtojančius darbininkams turi parodyti, kad Grigaičiai nėra širdydų keliais. Kas turi del to nors mažiausią abejonių, perskaitykite “N.N.” No. 196 pirmąjį puslapį.

Blaivybei užėjus, Džianas Bamba, tur būt, virto slapta “bootlegeriu”, bet jo dvasia triumfuoja “Keleivio”, apžvalgose. Michelonas kritikuojasi su tulu Šliakiai iš “Sandaros”. Galima trukti juokais, skaitant tą marmalieng. Dabar ten visai rimtai rišamas klausimas apie “Keleivio” mergos ištekėjimą už lenkų kavaleriaus. Už motyvą įvėlė ginčas “Darbininkas”.

Galite spręsti apie principalumą ginčų, kylančių buržujų tarpe. Bet ko norėt iš Džiano Bambos vaikų, kad juos taip išauklėjo.

Senadorio pusiau nabas-ninkas Šliakys pasakoja, kad savo laiku jį kvietė dirbti “Kel.” ir “N-nos”.

Paibėlis papainiojo tuos lenkus su doleriais, o juk šiaip tai žmonės vienos vienos ir vienos familijos tie Grigo-Michelai, Šliakiai ir visi kiti. “N-nos” del to ir duoda draugišką patarimą savo sėbrams Bostone; baigkite savo ginčą, broliai!

Žinoma, jie baigs. O tuomet ta didžiai principali ginčą del lietuvių mergos ir lenkų kavaleriaus galima bus užbaigti su “Darbininku”. Tai bus... kova prieš klerikalizmą, kaip ją supranta progresyvių blokas.

Kokie, betgi, idiotai tie mūsų politiniai priešai! Ar ne taip, draugai laisviečiai?

L. Trockis.

TERORIZMAS IR KOMUNIZMAS

Jėgų Santykiai.

Argumentas, kurs tolydžio yra kartojamas Rusijos Sovietų režimo kritikoj ir ypac kritikoj revoliucinių mėginimų pereiti prie jo kitose šalyse, — tai argumentas jėgų santykių. Sovietų režimas Rusijoj esąs utopingas, nes “neatitinkas jėgų santykiams”. Atsilikusioji Rusija negalinti statytis uždavinių, kurie galėtų tikti pažangiajai Vokietijai. Bet ir Vokietijos proletariatu būtų beprotybė grobti į savo rankas politinę valdžią, nes “dabartinių laikų” tai peržengtų jėgų santykius. Tautinė Lyga esanti netobula, bet užtai ji atatinanti jėgų santykiams. Kova del imperialistų viešpatavimo susigriovimo esanti utopinga, — jėgų santykiams atatinąs pataisų reikalavimas Versalės sutarčiai. Kada Longė stimplinėjo (klibikštavo) pa skui Vilsoną, tai šitai buvo daroma ne delei politinio Longės išizimo, o jėgų santykių įstatymo pagerbimui.

Austrų prezid. Zeicais ir kancleris Renneris turi, Fridricho Adlerio nuomone, auklėti savo miesčionišką niekingumą, užėmę centralines vietas buržuazinėj respublikoj, nes kitaip busi peržengti jėgų santykius. Pora metų prieš pasaulinį karą Karolis Renneris, tuomet da ne kancleris, o “marksistinis” oportunisto advokatas, aiškino man, kad birželio 3-sios dienos režimas, t. y. dvarponių ir kapitalistų sąjunga, monarhijai išsilaikysianti Rusijoj per istisą istorijos gadinę, nes jina atatinanti jėgų santykiams.

Kas gi yra tie jėgų santykiai, — sakramentalė formula, kuri turi nustatyti, nukreipt ir išaiškint mum visą istorijos bėgį, urmu ir dalimis? Delko gi jėgų santykių formula pas dabarnykštę Kautskio mokyklą nuolatatos pasireiškia, kaip patėisinimas dvejojimo, konservatizmo, bailumo, išdavimmo ir judošybės?

Jėgų santykiais esant suprantama visa, ko tik nori: atsiektas gamybos laipsnis, klesų diferenciacijos didumas, organizuotų darbininkų skaičius, profesinių sąjungų skaičius, kartais paskutinių parlamento rinkimų rezultatas, neretai ministerijos nuolaidumas arba finansų oligarchijos aktyvumas, — dažniausia, pagališ, tas bendras politinis įspudis, kuris susidaro pas pūsiu apžibusj pedanta ar pas vadinamą realųj politiką, nors ir pramokusj marksizmo frazeologijos, bet ištikrųjų besivaduojanti niekingiausiom kombinacijom, miesčioniškais prietarais ir parlamentiniais “ženklais”.

Pasišnibždejus su policijos departamento direktorium, austrų socialdemokratų politikas anas gerasiais ir ne taip da tolimais laikais vi suomet kiotikrausiai žinojo, ar leistina yra Viennojė jėgų santykiams” rami gatvės manifestacija gegu-

žės pirmąją dieną. Ebertai, Seidemanai, Davidai jėgų santykius ne taip seniai buvo tikšiausiai mieravo tuo pirštų skaičium, kurį būstiedavo jiem susitikęs reičstajame Betman-Holvegas ar pats Liudendorfas.

Fridricho Adlerio nuomone, sovietų diktatūros įvedimas Austrijoj būtų pragaištingas tuo, kad peržengtų jėgų santykius; Antanė, esą, imty smaugti Austriją badu. Tam įrodyti, Fridrichas Adleris liepos sovietų suvažiavime nurodė į Vengriją, kur tuomet vengrų Renneram vengrų Adlerio pagelba da nepavykė buvė nuversti sovietų valdžią. Pirmuoju žvilgsniu ištikrųjū galėjo pasirodyt, kad Fridrichas Adleris turėjo tiesią del Vengrijos; proletarių diktatūra ten greit buvo nuversta, ir jos vietą užėmė juodašimio Fridricho ministerija. Bet pilnai įsitinkti paklaust, ar tatai atatikę jėgų santykiai? Tiek bent, kad Fridrichas ir jo Gussaras nebūtų galėję ne laikinai įgyti valdžios, jei ne vengrų armija. Iš to aišku, kad, aiškinant sovietų valdžios likimą Vengrijoj, priešina turėt omeny “jėgų santykius” maž-mažiausia dviejose šalyse: Vengrijoj ir kaimynų Rumunijoj. Bet nesunkū suprasti, kad čia negalima sustoti; jei Austrijoj sovietų diktatūra būtų buvusi įvesta, lig vengrų žiūi užstosiant, nuversų sovietų valdžią. Budapešte būtų buvė nepalyginamai sunkiau. Taigi, prisielna įkaltintyt ir Austriją, kartu su slavikiska Fridricho Adlerio politika, i tuos jėgų santykius, kurie išaukė laikiną sovietų valdžios puolimą Vengrijoj.

Patsai Fridrichas Adleris jiesko, betgi, jėgų santykiams raktas ne Rusijoj ir Vengrijoj, bet Vakaruose, Klemanso ir Lloyd Džoržio šalyse: jų rankose esanti duona ir anglis, o anglis ir duona, ypac mūsų laikais, toks pat pirmaeilis jėgų santykių mechanikos veiksny kaip armotos Lassallo konstitucioj. Nukeltoji nuo augštybių, Adlerio mintis, tokia būdu, išsireiškia tame, kad Austrijos proletariatas ne privalo imti valdžios lig kol jam šitai nepavyš. Klemanso (ar Millieranas, kas antros rusies Klemanso) betgi ir čia galimas paklaust: ar atatinąs jėgų santykiams? Pirmuoju žvilgsniu gal pasirodyt, kad atatinamas garantuojamas Klemanso žandary, kurie gamtoje darbininkų susirinkimus, atatinuoja ir šauda komunistus. Bet čia negalima nepažinti, kad sovietų valdžios teroro priemonės, t. y. tero pacios kratos, areštai ir kitos dymal, tiktai vartojami prieš kontr-revoliucionierius, kai kienu yra laikinai rodinų; jog sovietų valdžios neatatinanti jėgų santykiams.

(Toliau bus)

NEW YORKAS

Tamsi naktis it milžinas paukštis išskėstais dideliais sparnais vis labiau ir labiau gulė ant siauro, gilaus klonio. Kalnų viršūnės paskendo tamsioje. Ir patys kalnai ten toliau virto kokiai tai juoda tamsia siena.

Ilgėsis apėmė. Neramu, liūdna; ypač turinčiam užgautą, pažeistą širdį. Žiaurus liūdesys smaugia pavargusią sielą.

Traukinys bėga paupiu vingiuodamas, pakrypdamas tai ant vieno, tai ant kito šono. Bėga palengva tarsi apčiupinėdamas po savim kelia, kad nepaslystų, kad neįpultų nuo kranto upėn. Milžinas garvežys kriokia, šnypščia, išmetinėja už netikusį, iškraipytą, išvingiuotą kelia.

Keliauninkai vieni šnekučiuojasi tarp savęs, kiti žiūri pro langus, nori kad ir prietaisų gėris augstais krantais, iš kurių išlindę akmenys kabo. Kaip piktai žvėrys, jie tarsi nori pasiūnuoti ir puliti ant traukinio ir jame keliaujančių žmonių.

Upėje sriuvena, putodamas ir lipdamas per akmenis vanduo. Netyras jis, juodas, tamsus, kaip ta besibartanti naktis.

Pasiėmiau pinigų ir būtų užtekę kelionė, bet pamečiau ir dabar neturiu už ką pirkti tikietą atgal į namus. — teisinio šluostydama ašaras jauna, apie 19 metų, skaustaus veido mergina. Jos veidas matėsi nusiminimas, akys buvo patinę nuo verkimo. Matyt ji teisybę kalbėjo.

Nėra reikalo teisintis. Man vistiek ar jūs pametėt pinigų, ar kam atidavėte, — tai jūsų dalykas. Užmokėjau už tikietai ir nuvažiuosime kartu, — šaltai kalbėjo šale jos sėdintis nejaunas ir nepavydėtinai gražumo vyras. Jo veidas buvo apsiniaukęs, pilnas nepasitenkinimo. Galima suprasti, jog jis turi kokį nesmagumą, liūdesį, skausmą.

Maniau, kad niekas man nepagalbės, o čia, tam dievo ir svieto užmirštam kempelyje, taip nejuoku, liūdna ir baugu, kaip kapinyne. Kad bučiau žinojus, tai iškart bučiau kreipusis prie jų, o ne prie to pagyros. Niekaip vyras jis. Gi riasi esąs turtingu, priklausęs prie kelių garbinų patriotinių draugijų ir daug pasidarbavęs delei tėvynės laike karo, tai maniau jog prie tokio kaip tik geriausiai kreiptis pagalbos, bet apsirinkau, — teisinosi mergina.

Nieko prieš tai neturiu. Žinau jus mokyklose ir pažnyčiose mokina, kad žmonės, kurie kalba apie "tėvynės meilę", "ištikimybę" ir niekita priešingai manančius, yra geriausi. Bet gyvenime jūs greit patiriate, kad tų "tėvynainių" geraiširdystė išgaruoja labai greit, jei užgauna kas jų kišenius. Kišenius jiems rūpi, o ne kas kitas, — jausmingiau atšikino vyras.

Naktis surinko savo spēkas. Išgalėjo. Nuvijo diena toli vakarų link. Jau ir pėdsakai jos išnyko. Šviesos vagonė jau švietė. Pro langus nieko nesimatė.

Man gražu klausytis, kaip tamsta kalbi. Kiti vyrai taip nekalba. Jie tik giriasi. — lyg ir sarmatydamosi kalbėjo mergina.

Ačiu už komplimentą, bet apie save ir po jūsų pagyrimo manau taip, kaip maniau. Taip man rodos, kad nevisi vyrai tokie tušti, tik giriasi.

Kuriuos aš sueinu, tai visi tokie. Pas mus nėra gerų vyrų, tai sako ir mano motina. O kur tamstos namai? — nedrąsiai užklausė mergina.

Namai? Namų aš neturiu. Priklausau, taip sakant, pasaulio piliečiams. Esu gyvenęs veiki visuose didmiesčiuose šioj pusėj Mississippii upės. Dabar gyvenu New Yorke.

O, tai labai gerai. Papasakok man ką apie New Yorką. Sako, labai puikus ir didelis miestas. Aš tai tik judamuose paveikluose esu biskutį jo mačius.

Jisai darytų aukšą ir iš žmonių lavonų, jei būtų galima.

Kitas pasaulis — East Side — yra bejėgių, išnaudojamųjų pasaulis. Čia visur matosi skurdas, nedateklūs, neturtas. Gatvės siauros, nešvarios, pilnos aplypusių išbalusiais veidais vaikų. Jie pasenę dar mažais budami. Augę žmonės irgi labai blogai atrodo. Nereikia ilgi žūrėti įmatymui, kad jie yra nešėjais tos sunkios gyvenimo naštos, kurią neša milijonai pavergtųjų visame pasaulyje. Čia namai prasti, ankšti, o ir juose žmonės gyvena labai tirštai susikimę. O ras blogas. Nesveika. O dirbti tiems vargšams reikia daug ir sunkiai, kaip ir visiems beturčiams.

New Yorkas yra veidrodis kapitalistinės sistemos. Jis perstato dvi viena kitai priešingas klesas — pavergtųjų ir pavergėjų. Jis parodo, kaip dabartinė sistema vieni žmonės, gamindami turtus, nieko neturi, gyvena skurde ir nedateklui, o kiti, nieko naudingo nedirbdami, gyvena pertekliu. Jis yra Metropolis šios šalies ir jos tvarkos veidrodis, — užbaigė savo kalbą vyras ir nutilo.

Tamstai gaila tų neturtingų žmonių? — patylėjusi užklausė mergina.

Žinoma, gaila.

O kam reikia jų gailėti, vistiek kitaip negali būti, ar gailėsi ar negailėsi. — Juk negalima dalykų perkeisti.

Negalima? Ar jūs manote, kad milijonai tų, kurie krauna kitiems turtus nepajėgs perkeisti netikusios tvarkos? Stori klystate, gerbiamoji. Miniose yra neįmatuojama įjėga, kad tik jos žinotų tai. Darbininkai galingi. Be jų rankų nesisuka nei viena fabriko mašina, ne juda nei vienas traukinys. Darbininkai galėtų sustabdyti visą judėjimą, jei tik žinotų savo galią ir mokėtų ją valdyti. Jie turi spēkos, bet jie neorganizuoti, nemato ir nejaucia savo spēkos. Juk visame pasaulyje jų yra milijonai.

Galinga darbininko ranka. Ji viską pagamina, palaiko. Ji suka gyvenimo ir pažangos ratą. Kada darbininkas atsisako dirbti, viskas sustoja, apmiršta. Štai, kad ir čia Pensilvanijoje, angliakasių apygardose. Kas buvo čia pirmiau ir dabar, mato didelį skirtumą. Pirmiau, kuomet angliakasiai dirbo, visur matėsi judėjimas, gyvumas. Visur tarpkalnėse rūko dūmai. Paupiais bėgiojo kiti paskui kitą ilgi traukiniai. Kaip juodi milžiniški ilgi kirminai jie traukė blizganciais bėgiais link New Yorko ir kiti didmiesčių. Gražu būdavo žiūrėti, kaip ilgi, po dešėkus vagonų traukiniai, prikrauti anglies, traukia į didmiesčius, o iš ten grįžta prikrauti kitokių reikmenų.

Bet dabar to nėra. Šjandien laukiau traukinio kelias valandas M. C. Štolyje. Čia suejau daug gelžkelių. Seniau čia nesiliovė, bėgiojo traukiniai su anglim. O dabar per kelias valandas prabėgo vos vienas traukinys. Ir tas tik šešių vagonų, ir bėgo ne New Yorko link, bet atgal. Seniau gelžkelio bėgiai tik blizgėjo, o dabar rudojoja apjudę. Traukiniai jais tik retkarčiais važinėja ir tai apytūsti.

Anglies apygardose dabar ramu. Rodos viskas snaudžia, viskas apmirę. Mat galinga darbo žmogaus-angliakasio ranka, kuri visą tai suko, varė, sustojo dirbus. Darbininkas atsisakė dirbti, streikuoja.

Galingi darbininkai, tik nevisi jie tai žino, — susijudinanciai užbaigė vyras. Mergina irgi tylėjo. Traukinys pradėjo apsisisti.

Garvežys sukriokė, sušnypštė, paleido garą per savo šnypšlės, tarsi pykdamas, kad perbėgus blogajį kelia, vingius ir kalnelius, išėjus ant lygumos jį sulauko. "W. B. stotis — visi išlipkit, traukinys toliau neina", patėsdamas šaukė konduktorius.

Užėikite pas mus. Atiduosiu jums skolą už tikietai. Esu tikra, kad ir motina bus labai jums dėkinga. — kalbėjo mergina rengdamosi eiti iš vagono.

LAISVOJI SAKYKLA

Redakcija už išreiktas mintis neatsako. Taipina muose straipsniuose taiso tik gramatiškas klaidas, nepaliesdama sintaksiškų, kad neįskraipius originalių minčių.

"AMERIKOS PROLETARŲ MENININKAI, VIENYKITEŠ".

Šitokių antgalvių jau nekartą skaitėme straipsnių, patiektų užsienio draugų. Jie karščiausiai ragino Amerikos lietuvius darbininkus organizuoti teatro, dainininkų, poetų bei rašėjų skyrius ir jungtis į vieną kūną — Proletarų Meno Sąjungą. Tas užsienio draugų raginimas rado dirvos ir pritarimo Amerikos lietuviuose darbininkuose ir mes, čia linksmai minime faktą, kad į tuos raginimus atsakyta darbu — Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungai jau suorganizuota ir veikia. Mes, darbininkai, džiaugsmingai galime sveikinti Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungą ir padėti jai visame jos pasibrėžtame darbe. Teatro Sąjungos tikslą jau nekartą mum nurodė užsienio draugai per mūsų darbininkiską spaudą ir tų nurodymų pamatu likos įkurta Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungą. Tai jungimas dailės spēkų į vieną centralizuotą kūną — Proletarų Meno Sąjungą, — kad mūsų teatrai, kad mūsų chorai, kad mūsų poetai ir kiti dailininkai tarnautų darbininkų klesai.

Mes, darbininkai, organizuojamės prieš valdančiąją klesą — kapitalistų. Mūs užduotis organizuoti visose šakose prieš išnaudotojus. Mes privalome organizuoti ir dailės spēkas — proletarų meną, prieš buržuazinį meną. Tuom tikslu ir įsikūrė Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungą.

Iki šiol pas mus tas darbas buvo apleistas iki žemiausio laipsnio, o bet gi dirvos pas mus yra. Mes turime dešėkus įvairiais vardais dailės ratelių ir chorų, bet jų spēkos nėra koncentruotos, bet veikiama kas sau. Perstatymuose tankiausiai publika vaišinama "bepatyvais", patriotiško turinio "vaizdais". Iki šiol mes labai mažai ir turėjome scenos veikalų, kurie atvaizdintų išnaudojamųjų vargus ir tuomi skiepiant darbininkams klesinį susipratimą. Mūsų teatro ir šiaip dailės rateliai, veikdami kas sau ir būdami pakrikime, neturėjo ir spēkų rūpintis ir leisti tinkamus darbininkų klesai veikalus. Per tai pas mus ir priviso visokių "dramaturgų", spekuliantų, kurie dideliais ir garsiais antgalviais seniai leido veikalus ir tais veikalais ne vien darė mūsų darbininkiską sceną, bet tankiai tokie "dramaturgai" pasidarydavo "kontraktus" delei savo išleistų veikalų ir nuo lošimų imdavo, jei ne visą pelną, tai bent didelę dalį uždirbtų pinigų. Toms spekuliacijoms ir mūsų dailės ratelių išnaudojimu, užstojo kelia Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungos įsikūrimas. Dabar scenai veikalų turėjime. Turėjime chorams ir muzikams gaidų ir vadavėlių. Todel visi dailės mylėtojai, visi chorai, visi teatro rateliai ir visi dailininkai stokit į Amerikos Lietuvių Darbininkų Teatro Sąjungą. Sudarykime bendrą proletarų meno frontą prieš buržuazijos meno frontą. Apie prisijimą prie A.L.D.T. Sąjungos klauskite informacijų šiuom adresu:

G. Pakausis, 11138 So. Michigan Ave., Chicago, Ill. Neatidėliokite laiko, bet pirmutiniame choro ar ratelio susirinkime padarykite tarimą prisidėjimui prie A.L.D.T.S. ir apie tai praneškite Sąjungos sekretoriui virš minėtu adresu. Gerų veikalų teatrums jau Sąjungos turi. Reikia dabar rengtis prie žiemos sezono ir rūpintis (Tąsa ant 4-to pusl.)

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORUS. nufotografuoja ir numalioja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atvažiuoja senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES 172 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

PATARIMAI Moterims Apie Lyties Dalykus Geriausia knyga apie moterišką gyvenimą, su daug pamokinių. Su paveikslais ir apdaryta. KAINA \$2.00.

PATARIMAI Vyrams Apie Lyties Dalykus Aprašo visą vyrų lytišką gyvenimą, su visokiais pamokinimais. Su paveikslais ir apdaryta. KAINA \$2.00. Reikalaukit tuojau, adresuodami taip: J. BARKUS Box 129, Gen. P. O. NEW YORK, N. Y.

AR ESI TIKRAS SAVO AKIŲ GERUMU? AR ESI UŽTIKRINTAS, kad akiniai, kuriuos nešioji, yra atitinkanti tavo akim? ATEIK PAS MEDOFF OPTICAL CO. 830 Manhattan Avenue BROOKLYN, N. Y. (Priešais Greenpoint Teatrą) PERSITIKRINTI. Valandos: Nuo 10 ryto iki 8:30 vakara. Telephone: Greenpoint 4086.

A. Stankus Geriausias Lietuvis GRABORIUS 1023 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA. LAIDOJU NUMIRUSIU ANT VIŠKŲ KAPINIŲ TIK UŽ 100 DOL. Duodu grabą, karavaną, automobilį ir įsvą nuo pat pradžių iki pabaigai patarnavimą tik už 100 dolerių. Telephone: Greenpoint 2851.

J. LEVANDASKAS GRABORIUS 272 BERRY STREET, PHONES 4711 Market.

PETER SMITH Real Estate Broker 54 Academy St. NEWARK, N. J. Parduodu namus ir lotus, skolinu pinigus ant lengvų išlygų ir duodu visokius patarimus atsilankiusiems visai VILTAI. Visi lietuviai norintį įsigyti ko ką nors nusavybė, visomet kreipkitės pas mane, o visomet gausite gerą ir teisingą PATARNAVIMĄ.

NAUJA KNYGA

VISŲ ŽINIAI! Šiuomi pranešame visiems lietuviams, jogei šiomis dienomis "Laisvės" išleistuvė užbaigė spausdinti vieną iš svarbiausių ir lietuviams darbininkams reikalingiausių knygų, parašytą garsaus rusų ekonomisto ir rašytojus A. BOGDANOVO

IŽANGA Į POLITINĘ EKONOMIJĄ

Ši knyga yra viena iš svarbiausių ir reikalingiausių lietuviams darbininkams, nes iki šiol dar jokios knygos, gvildenančios Politinę Ekonomiją, lietuvių kalboj nebuvo. Ši knyga, kaip jau augščiau minėjome, yra parašyta garsaus rusų rašytojo ir ekonomisto A. Bogdanovo klausimų ir atsakymų formoje taip, kad ir mažiausiai suprantantis apie Politinę Ekonomiją žmogus ją lengvai galės skaityti ir suprasti. Ta knyga yra ant tiek svarbi ir populiariška, kad į trumpą laiką jau tapo išversta beveik į visas pasaulį vartojamas kalbas, tikėtai lietuvių kalboj dar iki šiol nebuvo. "Laisvės" išleistuvė išleisdama tą svarbų ir stambų Politinės Ekonomijos Rankvedį, mano bus užpildžiusi tą spragą, kuri pas lietuvius iki šiol dar buvo. Mes nematome reikalo daug tą knygą reklamuoti, nes kiekvienas šio apgarsinimo skaitytojas galės spręsti knygos vertę ir svarbą perskaitęs čionai surašytą jos turinį.

TURINYS Kas tai yra politinė ekonomija? Gamyba. Darbas ir jo valdymas. Bendradarbiavimas (sandarbininkavimas) Pristavinimas. Visuomenės išlikimas ir išsivystymas. Politinė ekonomijos skirstymas. Ekonomijos moklo metodai ir jo reikšmė. Gamtinis ūkis. Pirmykščia bendrija. Patriarchinė bendrija. Feudalinė visuomenė. Maino išsivystymas. Prekė apskritai. Maino laipsniai arba formos. Pinigai. Maino ūkis. Nuo gamtinio ūkio prie maino ūkio. Maino ūkis viduramžių miestuose. Bendriji maino įstatymai. Prekybos kapitalizmas. Kapitalas apskritai. Prekybos kapitalas ir palūky kapitalas. Galia prekybos kapitalo.

Mes manome, ši knyga pagal savo turinio privalo rasti kiekvieno lietuviio darbininko namuose, nes ta knyga aiškiai ir suprantamai pasakys kiekvienam lietuviui darbininkui, kaip pasaulis yra sutvarkytas ekonomiškai dabar ir kaip jis turėtų būti sutvarkytas, idant prašalinus skurdą nuo šios žemės paviršiaus. Šios knygos platinimu būtinai turėtų pasirūpinti A.L.D.L.D., A.D.P. L.S., L.M.P.S. kuopos ir šiaip pavieniai knygų platintojai.

Si knyga susideda iš 240 puslapių ir yra atspausdinta ant puikių popieros. Knygos kaina, puikiais popieriniais viršeliais, tik \$1. Drūtais audeklo apdarais — \$1.50.

Siųskite užsakymus kuogreičiausiai, nes iš priezasties brangumo spaudos reikmenų nedaug spausdinome, todėl gali pritrūkti.

Imantiems daugiau platinimui duodame nemažą nuosimį.

Siųsdami užsakymus ir pinigų, "money orderius" ir čekius išrašykite "Laisvės" vardu ir adresuokite sekančiai:

LAISVĖ 46 TEN EYCK ST., BROOKLYN, N. Y. P.S. ĮSITEMYKITE MŪSŲ NAUJĄ ADRESĄ!

NAUJA KNYGA

Brangus Augmuo

(Sakmė.)

Ant didelio ploto giria nun driksio,
Per tūkstančius metų ji žėlė, bujojo;
Ir įvairių buvo tenai augmenų,
Plačių ir gauruotų, lieknų želmų.
Šurumbėliai medžiai šakojos, kerojo,
Storais liemenimis didingai tūnojo
Ir sklaidė galingas šaknis vis gilyn.
Laibi gi medeliai tik stiebės aukštyn,
Ir gaudė jie orą ir saulės ilgėjos.
Žvėrelių ir paukščių ten daugel regėjos,
Didžiulių, mažučiu, piktų gyvulių,
Keistų ilgakoju, gaižiųjų šliaužių.
Jiems saulė šypsojos iš skliautų mėlynės,
Ir nuolat ten ėjo kovos begalinės
Už būvį vaidai, įniršimas žiaurus,
Žviegimas, griežimas skaudus, įkyrus.

Kai viesulas kartais ant girios užbėga
Ir svaido, subjūres, žaibų griausmų jėga,
Paplūsta po girią garsai nuogandos, —
Tad gyviai ir augmenys meldžia gamtos
Užgniaužti pagiežos ir keršto airumą.
Ir lūžta tad šakos nuo vėtros stiprumo,
Diržingas viršūnės stuobrių anžinų
Virdpėdamos plyšt' nuo kelmų-milžinų.
Kai raudkšlės išnyksta nuo veido erdybės
Ir žvarbus šiaurvėjas suvaldo šeltybes,
Giria pasigenda stambių augmenų,
Paguldiusių galvas senųjų sūnų.
Kur stuobrių skeveldros ir šakos pastyrę,
Ten atžalos sparčiai jau želia, patyrę
Ir oro ir saulės gavių spindulių.

Padangės skliautai tad apyseniai niakės,
Griaustinis grumojo ir debesys traukės
Ir telkės į krūvą daugyn ir daugyn,
Dangus susiraukęs dundėjo smagyn,
Ir nyku ir slopu, baisu pasidarė.
Įnirtęs šiaurvėjas ant girios užvarė
Tą debesį juodą. Įpykus gamta,
Pagiežos kerštu aistrumos apsemta,
Paleido ant girios perkūnus galingus,
Gniausmus ir žaibus ir baisius ir ugingus.
Perkūnai tik trenkia, tik spardos aršyn,
Ugninė vylyčios tik skraido žemyn,
Vis taiko į didmedžių girios viršūnes,
Aparde daugybei šakas bei galūnes.

Gauruotas, gumbuotas pūpsojo tenai
Škarotas storžievis, matyt jau senai
Jo šakos ir šaknys gerojai trunijo,
Suaižėjo trandys jie gerdį ir rijo,
Bet storas ir stambus dar buvo liemuo,
Diržingas paviršius šiurkštus, it akmuo.
Ir trenkė perkūnas storžievių širdin
Ir žaibo vylyčios jį skaldė itin,
Išsvaidė šakas ir skeveldras išdraikė,
O šipulius lietus ir kriušas sukraikė.

Kai vėtros siautimas praėjo visai,
Aikštė ten žėrėjo, ir vėjas liuosai
Plasnojo ir spindulį kvietė žydringą,
Ir rengė gamta į tą spragą ruimingą
Kitokios rūšies augmenėlių sodint.
Ir dygo augmuo ir galingai šakojos
Ir stiebės ir augštį, į plotį kerėjos,
Į juodžemį leido šaknis ir vadint
Daugiau augmenų į aplinkę pradėjo.
Ir žėlė medeliai, bujojo, didėjo,
Nuo bendrojo kelmo vis driekės tolyn
Ir leido diržingas šaknis vis gilyn.
Ir kilo nuo jų aromatai kvapsningi,
Saulutė šypsojos, zefirai vedingi
Nešiojo ir sklaidė po girią plačiai,
Ir keisti nebuveliai nauji svečiai
Draugų ir aršų nevidonų sus'laukė.
Vieni jų ilgėjos, kiti rūščiai šaukė
Ir stengėsi greičiau juos nustelbt, užleilt,
Jiems saulės neleist ir kitaip apgalėt.
Bet narsiai kovojo mūs' brangūs medeliai,
Tvirtėjo, šakojos, stambėjo lapeliai
Ir siekė vis saulės ir oro gaivaus.
Tad didmedžiai seniai, sus'darę, tuojaus
Gauruotas, žabuotas šakas kaišiot ėmė,
Jos draskė mūs' augmenis, žūtį jiems lėmė.
Bet mūsų stamblapiai stovėjo standžiai —
Ir kovą laimėjo drauge išdidžiai!...

Lelionėje pergales medžiai bujoja,
Jų spalvų gražumas, — akis tavaruoja!
Į išlaisvą plačią erdybės augstyn
Šviesoje daugspalvė jie kyla itin!
Užjaunus pilnas gausos ir gyvybės!
Erdvi platuma nematuotos piltybės!

TAI BENT BŪTŲ "ŠIO"

Feljetonas.

Ura!!!... Lietuvos valdžia pri-
pažinta!... Visa Amerikos pa-
žangioji lietuvių visuomenė ren-
gia demonstracijas! — šaukia
"mokslnio" socializmo apašta-
lai.

Aš kaip farmerys irgi nenori
atsilikti nuo "pažangiųjų",
Tuoj balną ant kuono nugaros,
pats ant balno ir joju dalyvau-
ti "pažangiųjų" visuomenės
demonstracijoj.

Kada dasigavau į vietą, tuoj
vienas "pažangiųjų" pastatė
mane į frontą ir padavė vėlia-
vą su "Motinos Dievo" paveik-
slu. Nutirpau, kaip perkūno
trenktas ir norėjau mesti tą
"pažangą" reiškančią vėliavą,
bet atsigrįžau į užpakalį, žiūriu
ir stebiuosi!... Užpakalyj maneš,
pirmose eilėse demonstracijos,
stovi visa eilė "pažangiųjų";
Birbelionis su "Aštrūs Bromo"
paveikslu rankose; Gargaitis
su "Saldžiausios Širdies Jėzaus"
vėliava; Dvichelonas su "Kru-
vinos Mūkos" raudona vėliava;
German-Dumblis su "Švento
Kryžiaus" vėliava; Nice-Kačiu-
tė-German-Dumblis su "Nekal-
to Prasidėjimo" balta vėliava.
Visi stovi ir laukia komandos.

Vienas iš "pažangiųjų" su
atbulu kalnieriui, priėjo ir sa-
ko:

— Dabar eis Lietuvos Him-
nas.

— Lietuva, tėvynė mūsų? —
paklausė Gargaitis.

— O, ne!... Čion nieko bedie-
viško negali būti. — atkiarto at-
bulkalmieris.

Jis persižegnojo, pradėjo ran-
komis mosikuoti, Gargaitis
barzdelė nusileido žemyn, nosis
truputį pakumpo, ūsai pasikėlė
aukštyn, pasirodė plaukais ap-
žėlus skylė ir pasigirdo kunigų
himnas:

"Tegul šupyksta, kas nežino,
Kalba lietuvių, kaip miela;
Kur jūs "Tėve Mūs" moki-
no,

Tėvūzis miels ir motina."

Mane paėmė pyktis už tai, kad
jau ir Kudirkos himnas bando-
ma išguiti iš demokratiškos
Lietuvos, trenkiau "Motinos
Dievo" paveikslą į gatvę ir sa-
kau:

— Sy, felos!... Kad jau visus
demokratiškos Lietuvos publi-
kus rodote Amerikai, tai kodėl
neparodyti ir demokratiškus
Lietuvos buožių darbus?...

— Kokius? — paklausė diri-
gentas.

— Nugį. — sakau, — kodėl
nepastatyti vieną ar du politi-
škus kalinius į priekį demonstra-
cijos ir keturis kareivius su na-
gaikomis iš paskos? Lai plaka
juos einant gatve, o išėjus iš
miesto, te susaudo juos, tai vie-
na.

Antra gi. Kodėl neparodyti
amerikonams, kaip kun. Puric-

Šaltinis nesialomas jėgų jaunų!
Paliūdžioje laikom's didingų dienų
Paminklas kovos ir karionių reikšmingų
Ir viltis skaidri mūs' siekimų širdingų!...

Tarp daugelio įvairių medžių girioj,
Gamtos subjurimo aršaus valandoj,
Kai griausmas tik griaudė ir žaibas žaibavo
Ir šimtmečiai medžiai nuo vėtrų siubavo, —
Išdygo visai naujarūšis augmuo,
Ir drąsiai prie saulės į augstą želmuo
Pro tarpą garuotų šurumbėlių medžių
Į šviesiąją erdvę viršūnes vis sklaidžia...

Drauguži! Tas mūs' naujarūšis augmuo —
Respublika Pirma Žmonių Proletarų!
Tai išdavas darbo draugų-komunarų!
Tegul gi bujoja mūs' brangus želmuo!
Kiti gi medeliai aplinkui sužėlė,
Karionių ir kovos kietosios pakėlė,
Tarybų Respublikų skaidūs. Tvirtyn
Vis auga jų spēkos ir eina platyn!

1922, rugpjūčio 16 d.

Jonas Kaškaitis.

KORESPONDENCIJOS

DETROIT, MICH.

18 ALDLD. 52 Kp. Susirinkimo.

Mūsų kuopos susirinkimuose
užviešpaavo tikra anarchija.
"Kairieji" vėl atnaujina mūsį.
Bet dabar, kaip matyt iš jų
darbų ir tarimų, tai kėsina
griauti mūsų organizaciją. Jie
jau nustojo gėdos. Faktais jų
negalima pertikrinti. O apie
logiką tai nėr ką nei kalbėt.

Liepos mėnesį susirinkime
jie negalėjo triumfuoti. Mat,
daugelis iš jų buvo neužsimo-
kėję, ir pagal konstituciją liko
išbraukti iš organizacijos. Kai
kurie nariai užsimekėjo po 50
centų įstojo ir dalyvavo su-
sirinkime, bet jų — "kairiųjų"
— vadas šmakst per duris ir
išbėgo. Nors buvo kviesta per
draugus, kad ateitų užsimekėti
ir dalyvauti susirinkime, bet
jis matė, kad čia "centristų"
didžiama, tai nepasiseks jam
savo ambicijas atlaikyti.

Tame susirinkime buvo nomi-
nuojama Centro valdyba. Ne-
esant "kairiųjų" "stipraus" va-
do, kuris suirutę keltų, pasek-
mės buvo geros — visi "cen-
tristai" nominuoti į Centro val-
dybą. Bet mūsų "kairieji" ne-
sujudė. Šį mėnesį susirinki-
man atėjo jie organizuoti, ir jų
vadas su pačia atsilankė. Pir-
mininko rinkime jau visi bal-
suoja. Kada buvo pastebėta,
kad neužsimekėję iki liepos mė-
nesio negali balsuoti (pirmiau
turite užsimekėti), tai "kairi-
jų" vado patį pasakė: "Atim-
kit du balsus". Bet tų balsų
buvo daugiau.

"Kairieji" išsirenka savo pir-
mininką ir tuomet pradeda
šturmuoti. Protokolų rašt. per-
skaito perleto susirinkimo nu-
tariimus; jame pora tarimų yra
jiems nepatinkamų. Vienas tų
tarimų buvo be vertės. — Ką da-
rote su protokolu? — klausė pi-
mininkas. — Įnešu, kad būtų pri-
imtas ir tie du paragrafai iš-
braukti. — Tą įnešimą padavė
nė prastas narys, bet kuopos
organizatorius. Na, tai kur
kas matė ar girdėjo, kad brauk-
ti tarimus iš protokolų knygos;
būna atšaukiami, bet ne brau-
kiami. Mat, jie čia matė, kad
neturės dviejų trečdalių balsų.
Dar ne viskas. Tuluose klau-
simuose buvo daug ginčytasi.
"Kairieji", neturėdami argu-
mentų, vartojo visokius žodžius
prieš savo oponentus.

Toliau. Mūsų "kairieji" ga-
vo kur nors lapelį, atspausdin-
tą su mašinute, arba, kaip jie
sakė, vienas iš jų parsivežė iš
Clevelando. Jame yra agituo-
jama už visus "centristus" į
Centro valdybą. Tas lapelis
nėra kuopai adresuotas, nėra
parašo po juumi, bet mūsų ek-
striniai perskaito jį, priima ir
duoda įnešimą, "kad mūsų ku-
pa atsisauktų į kitas kuopas,
jog buvusios nominacijos į
Centro valdybą buvo nelegalės.
Autorius to įnešimo pasakė:

"Anksčiau ar vėliau mes turėsi-
me nuo jūsų atsiskirt." Dalis
narių, ypatingai seniausių ku-
poje, atsiskakė balsuot, tame
klauseme ir užprotestavo. Visi,
kurie buvo priešingi tokiam
įnešimui, pasirašė ir protesto
rezoliuciją pasiuntė į Centrą.
Kuopa turi iš viso apie 200 na-
rių, gi už tą įnešimą balsavo
36, iš kurių 10' nebūtė nariais
laikė nominacijų į Centro val-
dybą.

Kiek laiko atgal "kairiųjų"
vadas buvo įnešęs, kad "L."
atmest kaip mūsų organizaci-
jos organą. Bet tas jiems tuo-
met nebuvo galima. Jie viso-
kiais būdais nori užkent "L."
ir "V." ir kitiems darbininkų
laikraščiams.

Beje, buvo perskaitytas atsi-
šaukimas nuo A. D. P. L. S. 8
kuopos, kad išrinktų delegatus
į draugijų susirinkimą, kur bus
išdirbtas plenas protestui prieš
Lietuvos valdžios išleistą įsta-
tymą kuriame/pasakyta, kad

LAIŠVOJI ŠAKYKLA.

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

tis tuos veikalus kuogreičiau-
siai išleisti. Tie scenos veikalai
bus perlu mūsų proletarinė
scenoj. Ve kuom užsienio drau-
gai jau apdovanojo jaunutę
A.L.D.T. Sajungą. Aplaikyta
didelis didelis paveikslas žy-
niausio proletarų poeto Juliaus
Janonio ir jo jaunų dienų pluo-
štas eilių ir raštų. Aplaikyta
stambus veikalas "Fabrikantas
ir Darbininkas", drama trijuose
veiksmuose. Aplaikyta ke-
turių veiksmų drama "Karo
Aukos". Tai yra vaizdas iš
didžiojo karo nuo 1916 metų
iki 1918 m. Aplaikyta dviejų
veiksmų dramatinis vaizdelis
"Vaiko Kraujas". Tai yra
vaizdelis iš Paryžiaus Komunos
žlugimo dienų. Toliau seka dar
stambesni veikalai: "Lena",
penkių veiksmų drama; "Spar-
takas" ir dar keli veikalai pa-
žadėta. Reikia tuos čia pami-
nėtus veikalus išleisti, o sulau-
kus žiemos sezono, mūsų darbi-
ninkų sceną puos' nauji veikalai
ir žavės darbininkus tikrais pro-
letarinės kovos vaizdais.

Karščiausiu kvietimu scenos
mėgėjus ir kitus dailininkus ra-
ginam dėtis į Amer. Lietuvių
Darbininkų Teatro Sajungą.
Teatro Sajungos Centras susi-
deda iš šių dailės mylėtojų: G.
Pakausio, J. Grįškėno, J. Vir-
bicko, S. Telksnio ir M. Pakau-
šienės. Amerikos Lietuvių
Darbininkų Teatro Sajungą įsi-
kūrė 21 d. liepos, š. m., bendra-
me A.L.D.L.D. Pirmo Apskričio
ir Teatrališko Rateljio komitetų
susirinkime. Tai buvo vaisius
užsienio draugų raginimo ir
A.L.D.L.D. Centro Komiteto
patarimo. Mes tikime, kad ne-
tik A.L.D.L.D., bet ir visos
kitos darbininkų organizacijos
bus artimiausioj brolijoj su A.
L.D.T. Sajungą ir širdingiau-
siai pasveikins Sajungos įsikū-
rimą.

K. Steponavičius.

ATMINK SAVUOSIUS LIETUVOJ

SIŪSKITE PINIGUS LIETUVON

PER

'LAISVĖS'

PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIŲ

Pinigai, siunčiami per "Lais-
vės" Pinigų Siuntimo Skyrių,
pasiekia Lietuvą GREITAI ir
SAUGIAI. "Laisvės" Pinigų
Siuntimo Skyrius rūpinasi
GREITIAUSIAI IR PIGIAUSIAI
pristatyti pasiūstus pinigus ten,
kur ir kam jūs juos pasiuntėt.

Siųskit pinigus Lietuvon
tuojau, nes kursas dabar yra
tokis žemas, kokio dar nie-
kad nebuvo. Jūsų doleris
ten dabar labai daug reikš.

"Laisvė" nedaro didelio pelno
iš siuntimo pinigų Lietuvon, to-
del, kad mūsų tikslas ne pasi-
pelnyti iš to, bet pagelbėti "Lai-
svės" skaitytojams ir šiaip mū-
sų draugams ir pritarėjams.

Taigi, norėdami pagelbėti saviesiems
Lietuvoj, visuomet kreipkitės prie
"Laisvės" Pinigų Siuntimo Skyriaus,
o tuomi suėdysite pinigus, kuriuos
permokėtumėte siunčiant per kitas
agenturas, ir užtikrinsit jūsų pinigų
GREITĄ IR SAUGŲ PRISTATYMĄ.

Adresuokit:

LAISVĖ
46 TEN EYCK ST.,
BROOKLYN, N. Y.

**JUSŲ ARTIMIEJI LAUKIA JUSŲ PAGELBOS.
JUSŲ DOLERIS JIEM DAUG GERO PADARYSI.**

DR. A. J. KARALIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3303 So. Morgan Street,
CHICAGO, ILL.

Telefonas: Boulevard. 2160

Valandos:

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir

Nuo 2 iki 9 val. vakare.

**SELPKITE RUSI-
JOS BADAU-
JANČIUS
ŽMONES.**

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duoną iš

GARSO KEPTUVĖS

(SENIAUSIA ISTAIGA)

Kepa geriausią duoną iš gyvų

ruginių miltų.

Turėdami kokį nors užsakymą, ir

norėdami valgyti gerą šmaig, paklauskite

padarytą duoną, tai visados kreipkitės

ties į mus. Duoną siunčiam ir į kitus

miestus.

Savininkai

W. Masulevičius ir

A. Shrupski

209 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Tel. Greenpoint 2876.

"Laisvės" Spaustuvė Naujoj Vietoj Jau GALUTINAI SUTVARKYTA IR ĮRENGTA!

**SIŪSKIT
VISOKIUS
SPAUDOS
DARBUS
'LAISVĖS'
SPAUSTUVEI**

Siuomi pranešame visiems
"Laisvės" skaitytojams ir
rėmėjams, jog jau mūsų
spaustuvė naujoj vietoj yra
galutinai sutvarkyta ir mo-
derniškai įrengta. Todėl vi-
si "Laisvės" skaitytojai ir
rėmėjai visokius spaudos
darbus siųskite mums. Prie
dabartinio spaustuvės su-
tvarkymo visi darbai būn-
atliekami greitai ir gerai.
Užtikriname, kad prisantu-
siejį mums visokius spaudos
darbus bus pilnai patenkinti.

Su visokiais spaudos dar-
bais ir šiaip kokiais reika-
lais, kreipkitės mūsų naujo
adreso —

"LAISVĖ", 46 TEN EYCK ST., BROOKLYN, N. Y.

KORESPONDENCIJOS

(Tasa nuo 4-to pusl.)

Kiekvienas lietuvis turės užsiregistruoti ir mokėti po 10 dol. metinės mokesčių Lietuvos valdžiai.

Mūsų "kairieji" matė, kad čia geras atsisaukimas, bet jis yra "centristų". Na, tai Sąjūdžio draugijų pirmininkas duoda įnešimą, kad perduot šį atsisaukimą Sąryšui. Visa Sąryšio valdyba yra "kairieji" ir ten jie išrūši "centristų" atsisaukimą. Kaip jie pasiels su tuo atsisaukimu — ateitis parodys.

Tyriėjau ilgai, bet ir mano kantiybė jau išsisėmė. Buvau priverstas paimt plunksna ir rankas ir parodyti daugiau jų pragaištingų darbų mūsų organizacijai.

M—kis.

PHILADELPHIA, PA.

Draugijų Sąryšio Pileniko Raportas.

Philadelphijos ir Apriolinkės Liet. Progr. Draugijų Sąryšio piknikas įvyko 9 d. liepos. Piknikas buvo surengtas Rusijos badaujančių naudai. Įplaukų viso buvo \$82.16. Išlaidų viso \$82. Reikiama įplaukos išlaidas viršijo tik ant 16 centų. Bet tas 16c. palieka komisijai, kai po smulkios pikniko išlaidos. Tai reikiama iš bižniško atžvilgio nieko nelaimėta. Bet laimėta su laimėjimais. Kurie draugai ir draugės paaukėjo įvairių dalykų, tai už juos ant laimėjimų įplaukė \$22.35. Taigi tie \$22.35c. bus priduoti į F. of S. R. kaipo pikniko pelnas.

Turiu tarti padėkos žodį už draugų ir draugų pasidarbavimą del baduolių naudos. Sąryšio sekretorius, P. A. Lukas.

MAHANOY CITY, PA.

Ivairenybės.

Rugsjūčio 6 d., ALDDL. 9 Apskritys buvo surengęs Lake Side greitaitė išvažiavimą. Kalbėtoju buvo kviestas, kaip rengėjai sakė ir garsono, d. A. Bimbo, bet kokiu tai stebuklingu būdu vietoj Bimbos atvyko koks ten keturių pėdų augščio Keršulis. Dar prieš prakalbęs žmonės juokavojo, sakydami: Jei ir jo prakalba taip atrodyt, kaip ir jis pats, tai tik iškanda to mūsų didelio laukimo tų prakalbų. Nors ir juokais, bet buvo atspėta.

Apie 2 val. po pietų prasidėjo tos, atspirašant, "prakalbos". Tas žmogutis, vadinamas Keršuliu, visas susilęs, sumuręs, rėkė kiek tik jo spēkos leidžia, kad laikraštis "D. Tiesa" yra geriausias, kad "darbininkų" sąjunga yra tyriausia, o "Laisvė" ir A. D. P. niekai. Pagallos vienai pradėjo skirstytis, o kiti tarp savęs šnekėtuotis. Tas "kalbėtojas", pamatęs, kad jau niekas jo neklauso, užbaigė tą savo mali-maliene. Ir išties reiklia pasakyti, kad tas neva kalbėtojas darė visiems progresyviams žmonėms gėdą. Klausant jo kalbos, išrodo, kad tas žmogutis yra atvykęs kur iš pusių ir niekad neskaityt jokio laikraščio. Apie mainierius ir mainierijų streiką lyginai taip kalbėjo, kaip kad kada tenka girdėti senų moterėlių pasakas apie stebuklus. Aš nenoriu žeminti žmogaus ir kaltinti jo, nes matoma, kad tai yra auka drąsimo ir geidžiantis garbės būti kalbėtoju. Bet aš kaltinu tuos, kurie kvietė ar siuntė tokį "kalbėtoją", darydami progresyviams darbininkams pažeminimą ir Apskričiai bereikalingas išlaidas. Jei jau pakviestas kalbėtojas Bimbo nepribuvo, tai būtų gerai ir be kalbėtojo, arba būtų galėję ir vietiniai šį tą pasakyti. Bet dabar net iš Brooklyno kviešti ar siųsti tokį "kalbėtoją", ku-

ris nieko nežino, tai tik gėda sau darytis. Dabar klerikalai su tautininkais tik ir tyčiojasi iš mūs del to "kalbėtojo". Kaip sau norite, bet su tokiais "kalbėtojais" tik demoralizacija daroma ir galutinai atstumiami publika nuo prakalbų.

7 d. rugsjūčio ALDDL. 48 kuopos įvyko susirinkimas, kuriame buvo nominuojama Centro Pild. Kom. 1923 m. Narių dalyvavo susirinkime nedaug. Labai negerai, kad kuopos nariai taip neskaitylingai dalyvauja susirinkimuose. Reikėtų daugiau domės kreipti į susirinkimus ir skaitlingiaus juose dalyvauti. Svarbesnio nieko nemutarta. Buvo įnešta paaukėti \$20 anglų kalboje laikraščiu "Miner's Voice", bet įnešimas likos atmetas. Prasidėjus Pild. Kom. nominacijoms, "D. Tiesos" šalininkai smarkiai agitavo už tulus nežinomus žmones, bet ir čia nemažai narių balsavo už žinomus ir senus ALDDL. darbuotojus.

9 d. rugsjūčio apsišvedė čia vietos darbuotojai darbininkų kojų dirvoj — Antanas Janušonis su Ona Dubosiene. Šliubą ėmė civilj.

Drg. A. Janušonis yra veiklus narys ALDDL. 48 kuopos, o draugė O. Dubosienė LMPs. 33 kuopos. Vestuvėse dalyvavo artimi jaunavedžių giminės ir šiaip žymesni vietos draugai, kurie gana linksmai praleido laiką. Kartu nepamiršo ir Lietuvos darbininkų sunkią kovą su buožijos budeliais ir jų šaukimosi paramos. Drg. K. Demianovas pasakė trumpą, bet žingėdžią prakalbėlę, karštai kviesdamas gelbėti Lietuvos politiškus kalinius ir jo paraginimu suaukota Lietuvos politiškiems kaliniams \$3. A. Janušonis, O. Janušonienė, J. Kovas ir Vj Michel. Po \$2: M. Šakalauskienė ir K. Demianovas. Po \$1: J. Apanavičius, J. Michel, B. Miliukas ir M. Grineviciūnė. Su smulkiais viso \$23. Aukautojams reikia ištartį širdingai aičiu, o jaunavedžiams geriausių ir laimingiausių linkėjimų. Aukos pasiųsta Lietuvos Draugų Atstovybei. K. W. Dause.

SEATTLE, WASH.

Sis tas iš Friends of Soviet Russia Veikimo.

30 d. liepos buvo parengtas piknikas Rusijos baduolių naudai. Pelno liko \$335.

12 d. rugs. buvo Tag Day del Rusijos baduolių. Nekaip pavyko, nes surinkta tik \$1,800.96. F. S. R. padarė didelę klaidą, kad neleido vyrar padavinėti "tages". Manė, kad moterys ir merginos padarys geresnį biznį. Būtų būtų galima surinkti tris syk tiek, jei būtų turėję užtektinai rinkikų. Kaip iš kalno pradėjo registruotis rinkikės, tai buvo gana daug, bet kaip atėjo darbo diena, tai visos sėdėjo namje. Tas yra labai peiktina, kad nekuriuos Seattle darbininkės atsisakė patarnaut nors tą vieną dieną del Rusijos darbininkų labo. Draugai, jeigu ką sumanome dirbti, tai dirbkim — nežiūrint ar vyras ar moteris, bile tik galima pinigų išgaut del pagalbos darbininkų. Senas Gringorius.

A.L.D.L.D. REIKALAI

IŠ CENTRO RASTINĖS.

ALDDL. Centro finansų apyskaita už Liepos mėn., 1922 m.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like 'Iplaukos', '2 kp. per A. Barėvą', '16 kp. per G. M. Grigą'.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like '50 kp. per J. Rinkevičių', '52 kp. per A. Levicką', '62 kp. per J. M. Janulį'.

Viso liepos mėn. įplaukė \$784.55. Nuo per. mėn. pinigų buvo 2,254.80. Viso pinigų yra \$3,039.35.

Išlaidos. Randa už kambari, kuriame randa ALDDL. knygos, už 4 mėnesius po \$4 mėnesiui (t. y. nuo 10 d. kovo, 1922 m., iki 10 d. liepos, 1922 metų) — \$16.

ALDDL. knygasios išlaidos už ekspediciją knygų iki 5 d. liepos šių metų \$6.63.

Už 700 nominacijų blankų, nominacijum ALDDL. Centro viršinių 1923 metams \$8.64.

Už 5,000 lapelių "Knygų Bus, kad Tik Būtų Pinigų ir Energijos" \$20. Už 1,000 su 2c. mažų konvertų \$27.50.

Už 1,000 mokesčių pakvitavimui per sekretorių atvirčių su 1c. stampana \$15.25.

Už pirmą ir antrą ekspediciją knygos "Socialdem. Žlugimas ir Revol. Kovos Vokietijoje" \$273.96.

Už pasiuntiną kuopoms iš Lietuvos knygynėlių per "L." Adm. 95c.

Viso liepos mėn. išmokėta \$368.93. Abėlina Finansų Sutrauka. Pinigų buvo \$3,039.35. Išlaidų yra 368.93.

Pas išdėdinta P. Bukšio pinigų buyvo 1 d. rugsjūčio, 1922, \$2,670.42. K. STEPONAVIČIUS, ALDDL. Sekr.

PROTOKOLAS. A.L.D.L.D. 3-čio APSKRICIO KONFERENCIJOS. Įvykusios 13 d. Rugs., 1922 m. Waterbury, Conn.

ėikas. Sekr. d. J. Kemešis, pag. — d. J. P. Kuzborskis. Kuopų įnešimų sutvarkymui išrinkti draugai V. Valaitis, P. Bokas ir J. Judzentas.

Skaitytas peritos konferencijos protokolas ir priimtas vienbalsiai. Apskr. Pild. Kom. Raportai. Org. d. J. Kundriūnas pranešė, kad atskiro raportu neturi, o abėlnai išduos susiėsimų raėtininkas.

Su raėt. d. A. Taraėka perskaite tris P. K. posėdžių protokolas, kurie tapo priimti vienbalsiai; išdavė rap. iš atsibuvusių prakalbų marėtrų, kurie padarė Apskričiai finansinių išlaidų \$33.58; praneė, kad nuo laik. laimėjimo pelno liko \$35.80; kad Tarriffville ir Naugatuck kuopos par. kriko. Raportas priimtas.

Fin. raėt. d. A. Kundriūnienė raportavo, kad nuo 1 d. sausio š. m. iki šiam laikui įplaukų į Apskr. išdė buvo \$47.10, išlaidų — \$62.04. 1 d. sausio š. m. izde buvo \$84.58. Dabar yra \$69.64. Rap. priimtas.

Komisijų Raportai. Komisija surengimui klasiėko koncerto Waterbury raportavo, kad koncerto nesurenė. Nutarta tą komisiją likviduoti. Kom. surengimui pikniko New Haven raportavo, kad nuo atsibuvusiu pikniko 2 d. liepos pasidarė nuostolių \$18.78. Nutarta, kad A.P.K. perėiūrėtų to pikniko bilė. Sulyg peritos konf. tarimo kiekviena kuopa turi parengti bilė kokią pramoga, nuo kurios pelnis eity Apskr. 28 kp. delegatai raportavo, kad jų kuopa buvo parengusi pikniką ir ant vietos pridavė to pikniko pelnā \$11.75.

Apskr. sekr. raportavo, kad nuo 1 d. sausio š. m. surinkta per Apskr. kuopas ir pasiųsta į Lietuvā knygų vertės \$61.65.

Kuopų Del. Raportai. Iš kuopų delegatų raportų matėsi, kad kuopos veikia visais atėvilgiais, bet užsimokėjusių narių skaičius į Apskričių ir į Centrā žymiai mažėsnis, negu peraitais metais. Taiėgi daug kuopų stovi silpnai finansiskai.

Kuopų Įneėimai. 28 kp. įneė, kad kuopos platintų Lietuvos darbininkų leidžiamus laikraėčius. Priimtas vienbalsiai.

28 kp. įneė, kad kuopos rinktų aukas del Lietuvos politinių kalinių. Priimtas. Iškilus klausimui, per kurį fondą siųsti aukas, nutarta, kad kuopos siųstų per tokį fondā, kuris juos atrodyt parankesnis.

32 kp. įneė, kad būtų surengtas koncertas. Įneėimas priimtas. Nutarta koncertą surengti Waterbury.

Rusijos Baduolių Šelpimo Klausimas. Nutarta, kad kuopos, kur yra F. of S. R. tarptautiniai skyriai, prisidė prie tokių skyrių, o kur nėra, kad stengtųsi sutverti. Negalint sutverti tarptautinių skyrių, tvirtų tautinius arba pavienės kuopos tur turėti platų aukų rinkimo darbų savo kolonijose.

Agitacijos ir Apėvietos Klausimas. Paraginimui sulyg pirmesnių konf. tarimū: a) kad A. P. K. atėvis orui rengtų marėtrus, parėpintų agitaciniū lapelū ir t. t.; b) kad kuopos steigtų lavinimos mokyklėles. Reikalaujant pagalbos del jų įstėjimo, kad kreiptųsi prie A. P. K. sekr.; c) kad kuopos išrinktų pastoves kom. rinkimui knygų del siuntimo į Lietuvā.

Finansų Klausimas. Išrinkta kom. sutvarkymui bilų. Delegatų Nauji Sumanymai. Kad kuopos platintų periodinius laikraėčius, leidžiamus streiko reikalui. Priimtas.

Kad Apskr. parengtų piknikā New Britaine. Priimtas.

Kad kp. išdirbtų planus del veikniū agitacijos mėnesy ir išdirbtus planus prisijutį Apskr. sekr. Taiėgi reikalaudamos pagalbos, kad kreiptųsi prie Apskr. sekr. Visā tai turi atlikti prieš agitacijos mėnesi.

Sekanti konferencija nutarta laikyti 31 d. gruodžio, 1922, Bridgeport, Conn.

Bilų sutvarkyme kom. raportavo, kad šioj konf. priduta į Apskr. išdė \$52.55 ir kad priduta bilų apmokėjimui už \$42.94. Apmokėjus bilas izde lieka \$9.25.

Perskaityta konf. tarimai. Konf. užsidarė kaip 4:30 po pietų. Pirm. J. Kundriūnas. Sekr. J. Kemeėsis.

A. P. Taraėka. P. S. — Jei nei viera kuopa ne užprotestuos prieš bilė katrā tarima bėgyje 20 d. nuo pasirodymo šio protokolo organe, tai visi tarimai jeis į galia.

Apskr. Sekr. A. T. DR. C. K. CHERRY'S LIETUVIS DENTISTAS X-Spindiliai. 2201 W. 22nd St. So. Leavitt St. CHICAGO, ILL. Telefonas: Canal 6222. Val.: nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 8.

SUGEDE DANTYS — SUIRUS SVEIKATA. Iėgamenuoju Dykai Savo Darbā Gvarantuojame Taisome Ant Iėmokėėcio. Dr. H. & J. ZASULY Chirurgai-Dentistai 257 So. 2nd St. Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE: STAGG 8832. Dobrovolskis & Radzevicius. GRABORIAI - UNDERTAKERS. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI. ISBALSAMUOJAM IR LAIDOJAM NUMIRUSIES ANT VISOKIU KAPINIU. 456 LORIMER STREET tarp Grand ir Maujer gatviu BROOKLYN, N. Y.

"VILNIS" Lietuvių Darbininkų Dusk-savaitinis Laikraėtis 8 puslapių. Iėcina UTARNINKAIS IR PĒNYCIOMIS Chicago, Ill. "Vilnis" iėcina du kart į savaitę, 8 puslapių didžio, paduoda teisingas žinias iš Amerikos: apie darbā, bedarbē, streikus, ir nurodo, kaip darbininkai privalo vesti streikā, kad laimėjys jį. "Vilnis" turi savo korespondentus Lietuvoj, kurie apraėo mūsų broly, seserį ir tėvų vargus ir kovā su kunigų valdžia ir dvarponiais. "Vilnis", matydama reikala, įvedė pinigų siuntimo skyrių savo raėtinis, patarnauja persiuntimo pinigų į Lietuvā arba į kitus kraėtus. Pelnas, kuris pasidarė vedant ty skyrių, yra pavėdamas "Vilniai" — kad įsigijus sau bendradarbius ir tuomi pagerinam paties laikraėcio turinj.

ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ TEN, KUR DAUGELIS KITŲ ATGAVO. JEIGU JUS KENCIAI. nu nervų suirimo, kvatūlo, silpnumo, kraujo ir odos ligų, akių mirgėjimo, prastos atminties, nervų silpnumo, bėmieėis, skaudėjimo sprando ir nugaros skaudėjimo, reumatizmo, gerklės skaudėjimo, skilvio nesmaėgus, vidurių nėdirbimo, aptraukio lieėvio ir vidurių užkietėjimo — ATEIKITE PAS MANE. NAUDOJAMA MODERNIŠKA METODA. JEIGU NESIĖGYDEI PIRMA, TAI LIGAI NEVILKINK. Ateik del iėėgamavimavo VELTUI. Aė turis 24 m. patyrimā ir praktikos gydyme chronikėk ir nervų ligų. Ypatėiai del gydysiu jus su kiekviena atsilankymu. VELTUI Patarnai ir Ekaminacija. Gydymas be Skausmo. Jeigu reikalinga kraujo, šlapimo ir spaudulā iėėgamavimai yra daromi. Viskas atliekama su geriausiais prietaisais, iėskaitant ir X-ray. Jeigu negalėsite pagalėbiti, tai pasakyti. Ofis Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak. Dr. LEWIS. Nudėliomis nuo 10 ryto iki 1 p.p. 120 East 29th St. Tarpe 4-tos ir Lexington Ave., New York, N. Y.

NAMAI IR FARMOS. Ant pardavimo mūriniai ir mediniai namai su dideliu pasirinkimu, mažū įneėimu ir prieinamiausia kaina, Brooklyno mieste ir visuose priemėėiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flatbush, So. Brooklyn ir C. Brooklyn. 1 fam. — nuo \$1,500 iki \$10,000; imokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200. 2 fam. — \$1,800 iki \$10,000. 6 fam. — \$3,800 iki \$18,000. 3 fam. — \$2,500 iki \$13,000. 8 fam. — \$4,000 iki \$20,000. 4 fam. — \$2,500 iki \$15,000. 20 fam. — \$11,000 iki \$80,000. Budavojeėis namus ir duodame murgėlius ant namų. Kas per mūsų priėdymā perka, nieko nemoka mums ir aprėpinaime teisingai. Ant pardavimo 200 farmų su triebomis ir gyvuliais apie New York, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausias žemės, prie giliū vandeny ir mūsų tautos apgyventa. Parduodame su mažu įneėimu ir lengvu iėmokėjimu. B. ZINIS REALTY CO. BRANCH OFFICE: 420 LORIMER STREET (paėai Grand Street), BROOKLYN, N. Y. Telefonas: 8929 Stagg.

LIETUVISKA AKUSERKA. Marijona Tamkienė. Baigusi mokėsl New York Mieste Bellevue Hospital. EINU PRIE PALAGU. Darbā atlieku atsakanėiai. Valandos: nuo 1 iki 8 vakare. 429 BERRY STREET BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 6731.

BROOKLYN, N. Y. Phone Stagg 6012. Williamsburg Welding and Repairing Works. W. WARREN, Proprietor. 101 SCHOLES STREET BROOKLYN, N. Y.

TAISOME VISOKIU RŪDIŲ IR IŠDIRBYŠIŲ AUTOMOBILIUS, PRIPILDOME VISOKIUS IŠDIRBUSIUS CLINDERIUS, NEŽIRINT, KOKIO DIDŽIO IR KAIP IŠDĖJE JIE NEBŪTŲ. Darbā atliekame su naujaisios maėinėj įtaisymais. Pataisome ir padirbarie naujas visas dalis, kurios yra lyėgis s, kaip iš dirbtuos naupirktoos. VISAS DARBAS YRA GARANTUOTAS. KAINOS PRIEINAMOS. Reikalui esant visuomet kreipkitės augėėiaiurovėta adresu.

OKULISTAS. J. FREIMAN 703 GRAND STREET netoli Graham Ave. BROOKLYN, N. Y. Akys Iėėgamnuojamos Per Medicinos Daktarā. Ofis Valandos: Darbo dienomis (išskyrus šventadienius) nuo 11 iki 12 dienas, nuo 8:30 iki 6 val. vakare. Utarninkais ir ketverėgia iki 7:30 vakare. Krautuėe atsidaro 9 val. ryte. Greenpoint 6695. LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS Dvi Puikiausios Galerijos. Motiejus Kichas 227 Bedford Ave. — 579 Grand St. Tarpe N. 4 ir 5 St. Prie Lorimer St. BROOKLYN, N. Y.

Automobilių Mokykla. AREA AUTO SCHOOL. 146 W. 56th STREET New York City. Jeigu jus norite tapti geru chaniuku — "soferiu", jeigu jus norit uėdirbti nuo \$30 iki 40 į savaitę, tai kreipkitės į mūsų lietuviškā mokyklā. Čionai jus galėsite išsimokyti pilnai automobilių amato. Mes turime 8 sistemas mokimui automobilių mechanizmo, su kuriū pagelba lengvai ir greitai išmokiname savo mokinius, kaip važinėti automobiliais taip ir greitai juos sutaisyti. Mes mokiname lietuviškai. Kursas teėis apie keturias savaites. Mes uėėikriname soferio "laisnius" ir sujėėkome vietā. Mokykitės gerū lietuviėkio mokyklōj. Lietuvis mokytejas ir instruktorius.

KAS NORITE PIGIAI PIRKTI NAMĄ, TAI VISADOS EIKITE PAS J. VASTUNAS Real Estate Co. 154 GRAND ST., BROOKLYN. Nes aė turiu labai daug namų ant parėdavimo Brooklyno mieste ir priemėėiuose: Ridgewood, East New York, Jamaica, Maspeth ir Flatbush. Iš daugumos keliatas yra labai pigū, todėl kurie manote pirkti namus, tai turėsite gerā progā pasipelnyti pirkimu. Taiėgi kas pas mane pirks, tas bus aprėpintas kuogeriausiai ir po priėėidra geriaėio advokato. Taiėgi aė parėdavu visokios rūėies biėnius: tučėernes, grosernes, restoranus ir kriauėid dirbtuves. Kas pirks pas mane, tas SUCĒDYS DAUG PINIGŲ. Telephone 2320 Greenpoint.

J. GARŠVA. Graborius - Undertaker. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS. Iėbalamuoja ir laidoja numirusius ant visokiū kapiniū. Parsamdau Automobilius ir Karetas. Vėėilijoms, Kriėėtyrom ir šiaip pasivaėzijimams. 131 Bedford Ave. — 264 Front St. — akvėria, N. Y. C. Brooklyn, N. Y.

VISU ZINIAI. Geriausias Williamsburg's RUSIŠKOS IR TURKISKOS MAUDYNES. 374 So. 1st St., netoli Marcy Ave. BROOKLYN, N. Y. Telefonas: Stagg 1887. F. Teitelbaum, Savininkas. MAUDYNES ATVIDROS KIEKVIENĄ DIENĄ UTARNINKAIS. tai specialėe moterų diena. Atsilankytė persilėkrinti.

VIETINĖS ŽINIOS

Didelis Išvažiavimas.

Rytoj bus didelis išvažiavimas Glendale giraitė. Šį išvažiavimą rengia ALDDL. 1 kuopa. Bene bus jau paskutinis išvažiavimas šiame sezone, tai norima sudaryti gerą programą ir smagiai praleisti laiką. Jau yra pasizadėję dalyvauti progrome keli kalbėtojai ir dainininkai. Jei diena bus graži, tai turėsime progą smagiai laiką praleisti. Delto visi, kas gyvas, važiuokime į šį išvažiavimą.

Vienas Rengėjų.

Is Maspeth, N. Y.

Maspeth yra nemažas būrelis lietuvių ir visi prie daikto gyvena, bet progresyvis judėjimas pastaruoju metu labai silpnas. Mat, seniau čia veikė žmonės išvažiavimo, o naujai pribuvę, neturėdami pažinties su Maspeth'o gyventojais, sekmingai dalyvauti vietos judėjime irgi negali. Rasi, kad pirmesniai veikime buvo ir neuosakumų, tai ir atstumė nuo savyes mases.

Artinantis vėsesniai sezonui pažangieji darbininkai rengiasi prie sekmingsio veikimo. L.M.P.S. kp., ALDDL ir A. "D." S. kp. turi išrinkti Maspetho veikimo komisiją.

Siomis dienomis susitvėrė A. D. P. kuopa, kuri mano daug veikti tarp vietos darbininkų. A. D. P. kp. jau išrinko du delegatų į aukščiau minėtą komisiją. Kuopos susirinkimas įsakė delegatam tuoj susisiekti su ta komisija ir duoti sumanymą, kad surengti masinį protesto mitingą prieš Johnsono biolij. Taip pat įsakyta, kad reikia pakviesti visas Maspeth'o įvairių pakraipų organizacijas, kad bendrai užprotestuoti prieš daromas represijas ant ateivių. D. P. Kp. Sekr. F. A.

B. Gitlow Eis Kalėjiman už Savaitės Laiko.

Jau šiomis dienomis B. Gitlow turėjo pradėti kalėti savo baume, kurią jam uždėjo kapitalistinis teismas už komunistinį veikimą, bet dėl jo pareikalavimo, jo advokatas išreikalavo jam dar vieną savaitę pabūti liuosu.

B. Gitlow su kitais septyniais komunistais likosi nuteistais 1920 metais už peržengimą kriminalio anarhijos įstatymo. Jis nuteistas septyniems metams į valstijos kalėjimą. Jo advokatai — Hale, Nelles ir Shorr — pareiškė, jog Gitlow neapeliuos.

Mano Laimėti Streiką.

Lietuvių Rankenų ir Lazdų Dirbėjų Unija veda streiką prieš Reliable Cane Manufacturing kompaniją, kuri išdirba ledrines lazdas ir šiaip panašius šios rūšies daiktus. Unijos lokalo biznio agentas pranešė, kad streikas eina pasekmingai ir darbininkai tikisi greitai laimėti.

Unija pareikalavo, kad mažiausė alga darbininkams turi būti \$40 į savaitę už 41 valandas ir kad darbdaviai, sutikdami su ta sutartimi, užstatytų pliginę kauciją. Viršminėta kompanija su tokiu unijos reikalavimu nesutiko ir prieš ją likosi apskelbtas streikas.

Spaustuvių Bosai Nusileido.

Spaustuvių savininkai užsišpyrę reikalavo, kad prie spausdinamųjų mašinų darbininkai dirbtų 48 valandas į savaitę vietoj 44. Printers League skyrius New Yorko spaustuvių savininkų asociacijos nenorėjo sukti su unijos reikalavimu, kad darbininkams pasiliktų trumpesnės darbo valandos. Bet dabar galų gale buvo priversti atsižadėti savo reikalavimo, nes pamatė, kad darbininkai griežtai to reikalauja ir yra tvirtai organizuoti.

Skandalas del Farmerių Rinkų.

Del farmerių yra įsteigta dvi viešos rinkos — viena, vardu Wallabout, randasi Brooklyn, o antra vardu Gansevoort, randasi Manhattan. Tos rinkos apima nemažus plotus. Nuo 1 d. gegužės iki pabaigai rugsėjo mėnesio farmeriai susiveža daržoves, vaisius ir kitokius daiktus ir ten pardavinėja žmonėms. Sulig miesto patvarkymo į tas rinkas neturi teisės atvažiuoti šiaip kokie spekuliantai ne farmeriai ir pardavinėti produktus. Bet kadangi tie marketai (rinkos) yra miesto politikierių rankose, tai juose varo biznį visokie mekleriai spekuliantai. Jie užima geriausias vietas ir varo savo biznį.

Farmeriai, pagaliai, pradėjo šnairuoti ant spekuliantų ir jų valdininkų, kurie prižiūri tas rinkas. Jie pradėjo kaltinti miesto majoro Hyland administraciją, kad prie jos labai įsigyveno spekuliacija tose rinkose ir kad, girdi, spekuliantai ne tik apilėšia publika, bet taipgi jie labai pakenkia ir farmeriams. Prie to farmeriai skundžiasi, kad prie tos administracijos jie turi mokėti trigubą kainą už laikymą vežimui ant tos rinkos. Pagal įstatymus farmerys turi mokėti už vežimą 25 centus, gi dabar politikieriai nuo jų lupa po 50 ir 75 centus. Be to, tie politikieriai, kurie turi įsitaise sau džiaubus prie prižiūrėjimo tų rinkų, visokiais būdais stengiasi išlupti iš farmerių daugiausiai kyšius. Farmeriai sako, kad visas Viešųjų Rinkų Departamentas patekęs į tam tikros politikierių klikos rankas.

Sustreikavo Šiaudinių Skrybelių Darbininkai.

Lokalas 3 Jungtinių Kepurninkų Unijos apskelbė streiką Sarnoff skrybelių kompanijai, kuri randasi ant 419 Lafayette St. Ta kompanija išdirbinėja šiaudines skrybeles del 100 krautuvių, kurias ji turi didesniuose miestuose.

Liepos 15 Max Sarnoff, tos kompanijos manadžerius, pareiškė, kad jis jau pabaigė darbą ir turi atleisti 175 darbininkus, kurie yra nariais Lokalo 3. Jis tuos darbininkus atleido. Kompanija buvo padariusi sutartį su unija, kad iki 1 d. rugsėjo mėnesio ji mokės unijines algas ir palaikys unijines darbo valandas.

Dvi savaitės atgal kompanija pasisamdė neunijistus darbininkus ir vėl pradėjo darbą varyti. Unijos atstovai pasakoja, kad kompanija pasisamdė vaikus dirbti ir mokėjo jiems po \$20 į savaitę. O prie to paties darbo unijistai vyrai uždirdavo po \$45 ir \$50 į savaitę. Tada pirmesnieji darbininkai (unijistai) sukručio ir pavyko jiems išsukti į streiką naujus darbininkus.

Darbdavys dabar deda pastangas gauti patyrusius darbininkus iš kitų miestų. Manoma, kad su šita kompanija reikės vesti ilgą ir sunkią kovą, nes ji yra viena didžiausių skrybelių išdirbystėje. Šiaudinių skrybelių skyrius buvo unijinis per kečuris metus.

Kepurių ir skrybelių dirbėjų lokalo pildomosios tarybos turės bendrus susirinkimus ir ten išdirbs planus vedimui streiko prieš neunijines tos pramonės dirbtuves. Keli šimtai darbininkų nėra organizuoti. O dabar, kaip unijos atstovai sako, yra patogus laikas organizuoti kepurių ir skrybelių išdirbystės darbininkus, nes dabar darbdaviai turi užtektinai darbo — dirba skrybeles ir kepurės 1923 metų vasaros sezonui.

Vis Labiau Artinasi Anglies Badas.

New Yorko miestui ir valstijai kas kart vis labiau artinasi anglies badas. Miesto valdininkai siunčia telegramą po telegramos į Washington, reikalaudami šalies valdžios įsikišti būdų prašinti anglies badą ateinančią žiemą. Jie reikalauja, kad valdžia paimtų kontrolę ant anglies paskirstymo ir kad ji nustatytų anglies kainą.

Reikalaujama, kad valdžia paimtų kontrolę ant anglies paskirstymo ir kad ji nustatytų anglies kainą.

PARDAVIMAI

PARSIDUODA 6-šių familių mūrinių namai po 5 kambarius ir maudynėmis. Randos \$1,700. Kaina \$9,000.

8-nių familių namai po 4 kambarius ir maudynėmis. Randos \$2,000. Kaina \$10,000.

B. ZINIS REALTY CO. 420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Palei Grand Street, (198-213)

PARSIDUODA 2-jų seimynų namas, 8-nių kambarių su įtaisymais. Lotas 69x208. Kaina \$5,500.

B. ZINIS REALTY CO. 420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (198-213)

PARSIDUODA 5-kių kambarių vienas gerai rakandai. Nusipirkęs rakandus gali ir kambarius pasirandavoti. Matyt galima nuo 6 iki 8 val. vakare.

Atsižaukite šiuo adresu: 341 South 3rd St., Brooklyn, N. Y. Viennis išpūtis auglyn. (198-201)

Parsiduoda Saliunas

labai gerų vietų, apgyventoj lietuviams ir lenkams. Biznis išdirbtas nuo seniai. Kaina prieinama. Christian Lutz — 24 pt. 430 GRAHAM AVENUE, BROOKLYN, N. Y. (199-204)

PARSIDUODA gražus kampinis namas, tinkantis bile kokiam biizniui; lotas 25x150; 6 ruiniai ir maudynė, didelis storas, 3-jų karų linijos pračina, tad lengva pasiekti New York. Geriausia vieta Maspeth. Randos \$200.00, kaina \$25.000. Išlygų delei rašyk ar ypatingai kreipkitis pas

OWNER, Grand St. and Lexington Ave., Maspeth, N. Y. (199-200)

AR NORI? Ar nori turėti užtikrintą pragyvenimą? Jeigu taip, tai eik į pusininkus (partnerius) prie krautuvių kostumeriškos dirbtuvės. Biznis išdirbtas per 15 metų. Darbo yra pilnai. Priežastis įsijokimo pusininko — aš turiu Bostone krautuvių šapą, kurioj turi būti kiekviena diena po

NORTH GERMAN LLOYD
Dviejų Šriubų Garlaiviai
Į LIETUVĄ
NEW YORK — BREMEN
Laivai išplaukia Kas Antrą Seredą.
Gerai įtaisytų 3-čios klasės parankumai. Pufkūs patalavimas, geri kambariai del 2, 4 ir 6 asmenų. Platesnių žinių klausk vietinio agento, arba
North German Lloyd
14-16 Pearl St. New York

keiliolika valandų, todėl ir reikalinga pusininkas į Norwoodo dirbtuvę. Pirmąjį dang nereikia.
Taipgi turiu parandavojimui štorą, kuris labai parankus valgyklai (restoranui). Patyrusieji tame biznyje atvažiuokite pažūrėti, nes šiame dirbtuvės restorano nėra. Informacijų delei kreipkitės šiuo adresu:
K. V. ŽURINSKAS,
1126 Washington St., NORWOOD, MASS. 199-201)

SVARBI KNYGA

MOTERIS IR SOCIALIZMAS

Parašyta garsaus vokiečių rašytojaus August'o Bebel'io

Šita knyga privalo perskaityti kiekvienas darbininkas ir darbininkė, ypatingai moterys privalo pasistengti tai knygą įsigyti, nes joje plačiau yra aprašomas visas moterų padėjimas ir jų vieta žmonių nuo pat pradės civilizacijos iki šių dienų ir kokis jos rolia loš socializmo gadinėje.

Knyga susideda iš 432 puslapių didelio formato.
KNYGOS KAINA POPIERI-NAIS VIRSELIAIS TIK \$1.00.
Išsigykite šią knygą tuojaus. Gauti galima "Laisvės" Knygyne 455 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Daiktai, kurie Užlaikomi Ilgesniai Laikui

R. LIPTON AUKSORIUS
Visokie brangakmeniai, žiedai, laikrodėliai, įvairūs auksiniai ir sidabriniai daiktai ir laikrodžiai su didžiausiu pasirinkimu galima gauti pas
R. LIPTON
701 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKAS VEIKALAS
NEPAKELIAMA NAŠTA
yra labai žingeidus ir darbininkiškas veikalas, kuris verta sulosti kiekvienoje darbininkų kolonijoje. Lošimas užima apie 3 valandas laiko. Kalbamų ypatų reikiama tik 15. Kaina 50c. knygutei.
Parsitraukit persitikrinimui; nežūrėkit, kas kada apie ją rašė.
JUSKUTIS
79 Hudson Ave. Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Greenpoint 5812.
LIETUVIS DENTISTAS
DR. A. PETRIKA
229 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.
Kamp. N. 4-tas Gatv., Viršaj Dauronos Vaistinės
Valandos: Nuo 10 val. ryto iki 12 val. Nuo 2 po pietų iki 8 val. Vasaros mėnesiais, iki Spalio (Oct.) 1 d., subatomis ir nedėliomis uždaryta.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI Į LIETUVĄ KELIONE
PER HAMBURGĄ PILIAVA ARBA LIEPOJŲ
VAŽIUOKI VISI PARANKI IR TIESIŲ KELIŲ
Lietuviai važiuojantį į Piliavą aplenkia Lenkų juosta (koridorius)
Visa Trečia Klasė Padalinta į Kambarius Ant 2-ju, 4-rių, 6-šių ir 8-niu Lovų.
LITUANIA Rugsėjo 20
POLONIA Rugsėjo 26
New York, Bostono arba Philadelphia iki HAMBURGĄ \$10.50 — PİLAVĄ \$106.50
I MEMEL IR LIEPOJŲ — \$107.00
Mes apmokame gelikelio tikietą iš Bostono, arba Philadelphia iki New Yorko

Pasarga Detroito Lietuvia ms Darbininkams
Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaistus daug pigesne kaina, negu kur kitur, ypač dabartiniam kriziui laika.
M. A. KISHON, Aptiekos Savininkas
8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST. — DETROIT.

SERGANTI LIETUVIAI
Puslės, Inkstų, Skilvio, Kraujo ir Odos ligoms! Šitos ligos daugiausiai yra išsiplatinusios tarpe darbininkų: nugaros skaudėjimas, nuvargimas, nemiegojimas silpnumas, nervų suirimas iš priežasties nemumo, arba kitokių kokių nors priežasčių. Jeigu jus esat ka tik atkelavę į šią kalį ir pradėjęs sirgti, tai eikite po numeriu 140 E. 22nd St., New York. Ten yra Namai Sveikatos, kuriuose jūs galėsite pasakyti visus savo nesmagumus savo prigimtoj kalboj ir tapti išgydymu per Europos daktarus, kurie akla lietuviškai. Namai Sveikatos yra įtaisyti jau net 30 metų tam atgal ir turi visus naujausios mados medikališkus įrankius, įskaitant ir X-ray.
VISOKI PATARIMAI VELTUI, NAMAI SVEIKATOS
DR. L. LANDIS
140 E. 22nd ST. NEW YORK, N. Y.
Tarpe 3rd Ave. ir Lexington Ave.
Ofiso valandos darbo dienomis nuo 9 ryto iki 10 vakare. Nedėliomis iki 4 po pietų.

LYTIES, PUSLĖS IR KRAUJO LIGŲ
(Inkstų, Puslės, Prostatės ir t.t.)
SPECIALISTAS TURINTIS PRAKTIKOS PER 25 METUS.
Dr. ZINS išgydo visokias chroniškas ligas, nervų suirimą, širdies, plaučių, skilvio, kepenų, inkstų ir kitokias pavojingas ligas.
MOTERYSI! VYRAI!
Išegzaminuojame Dykai
Žmonės, kurie serga nusilpimu ir jau neturi vilies pasevėkti, bus gydomi ypatingai. Liga tikrai bus prašalinta ir sveikata sugrąžinta.
Ateikit ir reikalaukit išegzaminuoti Veltui. Niekio jums nekainuos būti išegzaminuotu per Dr. ZINS. Jo gydymo kainos yra labai žemos. Daugelis sergančių važiuoja net šimtus mylių, idant tapti išgydytais. Visokis ištyrinėjimai yra daromi, kraujas egzaminuojamas sualyg Wassermano sistema. Taipgi yra daromi kraujo įėirėkimai.
Dr. ZINS
110 EAST 16-th ST.
TARPE 4th AVE. ir IRVING PLACE
NEW YORK, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Niekai Yra Gyvenimo Kambariai, Jeigu Juose Nėra Muzikos
JOHN STAJAUSKAS
579 GRAND STREET. 1114 MANHATTAN AVE.,
Netoli Lorimer St. Netoli Clay St.,
Phone Stagg 0903 Phone Greenpoint 3415
BROOKLYN, N. Y.,
Gali įtaisyti didelę linksnumą ir malonumą jūsų namuose.
Kiekvienas lietuvis ateikite pasižiūrėti.
TURIME VISOKIŲ LIETUVIŠKŲ REKORDŲ TAVO PHONOGRAFIUI
LIETUVIŠKOS ROLES TAVO PIANUI
\$1.00 į savaitę
Phonographai ir pianai duodami ant labai lengvų išmokėčių.
Speciališkas Nupiginimas ant Švenčių
\$1.50 į savaitę \$2.00 į savaitę \$2.50 į savaitę

Telefonai: Stagg 1010. Stagg 2570.
J. BRETTSCHEIDERS
APTEIKA
Tai seniai Lietuviams žinoma APTEIKA kur receptai išpildomi lietuviškai ir patyrusių aptiekorių.
GERIAUSIAS PATAIKAVIMAS
500 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Phone Cypress 3980.

OSVALDAS KIBURIS
Užlaiko Puikiausią LIETUVIŠKĄ VIEŠBUTI gamina geriausius užkandus, todėl kiekvienam lietuviui yra patogi vieta užžimui. Atvažiuosieji į East New York, niekuomet neužmirškite atsilankyti pas Oskaras KIBURIS
858 Glenmore Avenue, Brooklyn, N. Y. (East New York)

L. L. RUPPERT ir H. H. FIRESTONE
Dentistai
226 BROADWAY
netoli Roebling St. BROOKLYN, N. Y.
Dantys yra ištrankiami ir sušomi ant labai lengvų išlygų. Mokestis priimamas dalimis.

TANKIAI PAS KIEVIENA TAI KLAUSIMAS, KURIS KYLA:
"Kur aš galėčiau surasti Dentistą, kuris būtų teisingas, sąžiningas ir nebrangus?"
I tą klausimą atsako daktaras
L. L. RUPPERT ir H. H. FIRESTONE
Dentistai
226 BROADWAY
netoli Roebling St. BROOKLYN, N. Y.
Dantys yra ištrankiami ir sušomi ant labai lengvų išlygų. Mokestis priimamas dalimis.